

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI Rugsėjis - September 30, 1976 Nr. 39

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BRAZINSKŲ LIKIMAS SPRENDŽIAMAS

Š. m. rugsėjo 22 d. dr. K. Valiūno namuose Pranas ir Algirdas Brazinskai pirmą kartą susitiko su JAV lietuvių organizacijų, spaudos ir radijo atstovais ir nušvietė savo 6 metų odisejos kelią į laisvę. Tėvui padarius pagrindinį pranešimą sūnus Algirdas atsakinėjo į klausimus. Jis yra gerai informuotas apie laisvojo pasaulio lietuvių, okupuotos tėvynės ir viso pasaulio politinius įvykius, turi gerą iškalbą, atsakinėjo logiškai ir sklandžiai. Kalba lietuviškai, angliškai, turkiškai ir rusiškai. Gimęs 1955 m. liepos 26 d. Paklaustas kaip pabėgo į JAV ambasadą Turkijoje atsakė:

— Kaip jau jums žinoma, į laisvę mes išėjome dėka amnestijos 50 metų Turkijos sukakties proga. Ką gi sovietų spaudimas į Turkijos vyriausybę nesibaigė, mums buvo pavojinga laisvai gyventi ir paprašėm Turkijos prieglaudos. Ją mums suteikė apgyvendindami apsaugotoj stovykloje. Po Kipro salos konflikto JAV įtaka Turkijoje ėmė mažėti, o sovietų didėti. Sovietams buvo išduotas panašus pabėgėlis į laisvę rusas. Grėisė ir mums. Bet Aukščiausiojo pagalba teko visur mums sutikti nuoširdžių Lietuvos bei lietuvių draugų. Kai buvo valdžios nutarta mus išduoti, vienas iš tų gerųjų žmonių mums pranešė: "bėkit, vakare jus išduos."

Na ir pasileidom viską palikę pėsti bėgti į Amerikos ambasadą Ankaroj. Bėgom per kalnus pėsti, keliuose geri žmonės pavėžindavo ir anksty rytą birželio 24 d. pasiekėm ambasadą, o čia stovi trys ginkluoti turkai. Sustabdė.

— Kur jūs einat? — klausia.

— Į JAV ambasadą, — atsakiau angliškai.

— Kas esat, ko reikia?

— Amerikos studentas.

— Kaip pavardė?

— John Brown, — atsakiau.

Turkiškai jie tarpusavy pasitarė, ką su tais amerikonaais daryti ir įleido. Konsulė Jane Whitney ir ambasadorius William Macomber labai draugiškai sutiko, nušėbo, kad aš kalbu angliškai ir liepė angliškai viską surašyti. Ambasadą išlai-

kė tris dienas, kol mums išrūpino garantiją iš turkų neišduoti rusams, duoti turkų pasus ir vizą išvykti.

Po trijų dienų išvežė į Ištambulą į tokią ligoninę ir dvi savaites saugojo devyni turkų saugumiečiai. Per tą laiką turkų spauda pirmuose puslapiuose dėjo nuotraukas, aprašinėjo dideliu šriftu: Du lietuviai pabėgo... Lietuviai pabėgo, juos pagrobė antikomunistai laisvojo pasaulio lietuviai ir t. p.

Liepos 11 d. įeina būrys saugumiečių, fotografų ir žurnalistų ir praneša, kad būsim vežami į Romą, kad mums suteikta laisvė turkų teismo sprendimu. Padavė mums pasus ir bilietus. Į tą lėktuvą tada atėjo ir BALF pirm. p. M. Rudienė. Rugsėjo 5 d. gavom per inž. F. Zubrą vizas įvažiuoti į Venecuelą. Ten apsigyvenom pas kun. Perkumą nuoširdžiai aprūpinami. Bet ten mes nesijautėm saugiai. Venezueloj daug kubiečių komunistų, bijojom pagrobimų ir nutarėm vykti į Kanadą su turkų pasais turėdami tam teisę. Bilietus perkant mums pasakė, kad tiesiog į Kanadą lėktuvo nėra, teks persėsti Amerikoje.

New Yorke nusileidom rugp. 24 d. Kennedy aerodrome. Čia mums išdavė bilietus nurodant, kur eiti į autobusą važiuoti į La Guardia kito lėktuvo. Beeidami tais labirintais, niekad tokio didelio pastato nematė, paklydom ir šovė į galvą mintis paimti taksi ir važiuoti į Lietuvos konsulatą, paskui aplankyti merginą Worcester, Mass., su kuria tris metus susirašinėjom ir nuotraukom apsieitėm, dvasiniai suartėjom. Generalinis konsulas buvo nustebintas mūsų atvykimu. Pas jį radom ir Simą Kudirką. Toliau mumis rūpintis pasiėmė dr. K. Valiūnas, apgyvendinęs tėvą pas save, o aš nuvažiavau pas merginą Bernadetą Miliuskaite į Wocester. Kai paskambinau, duris atidarė ji ir sako: "Ar tikrai tu esi tas pat Algirdas?" Rugsėjo 2 d. įvyko mūsų sutuoktuvės.

Rugsėjo 15 dieną Algirdas buvo suimtas žmonos bute ir surakintas nuvežtas (Nukelta į 2 psl.)

Dail. Antano Rūkštelės vienas iš kūrinių, būdingas Lietuvos gamtovaizdžio peizažas, kuris su kitais jo 30 darbais bus išstatytas sukaktu vinėje parodoje Chicagoje, Tautiniuose Namuose, š. m. spalio 1-10 d.d.

PASIKEITIMŲ BELAUKIANT

Demokratijose asmenybės dar nereiškia permąny

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ir jų satelitų nepriimta net užuojauta. Bet ar čia negalimi pasikeitimai, ypač prasidėjus rimtesnei kovai dėl įpėdininkystės, ir vienai kuriai pusei ieškant atramos užsienyje? Ar nebuvo sovietų lakūnai, paklydę su helikopteriu Kinijos teritorijoje ir išlaikyti 21 mėnesį kaip šnipai, staiga paleisti kaip 'nekalti'?

Pasikeitimai galimi, tačiau kol kas "ad hoc" susidariusiai valdančiųjų koalicijai blogi santykiai su sovietais reikalingi jau vien vidaus politikos sumetimais. Juk daug lengviau reikalauti vienybės, drausmės ir pasiaukojimo, jei kas grąso iš užsienio! Bet ir paliekant propagandinius sumetimus nuošalyje, Sovietija pasilieka vienintelis pavojus Kinijai. Maskvai, pvz. labai praverstų, jei Kinija būtų suskaldyta į kelias ar keliolika mažesnių valstybių, kaip jau ne kartą istorijoje yra buvę. Už tat galima ir toliau laukti, kad kiekvienas griežčiau pasisakęs prieš sovietus, kaip buvęs Gynybos Sekretorius Schlesingeris, ar ilgesnį laiką kiniečiams simpatizavęs, kaip senatorius Mansfeldas, bus toliau demonstratyviai kviečiami į Kiniją.

Tuo tarpu pačiose JAV-se užsienio politika iki šiol dar

nevaidino jokio vaidmenio smarkėjančioje priešrinkiminėje kovoje. Susidomėjimas ketvirtadienio viešomis diskusijomis tarp Fordo ir Carterio buvo didelis, nes atrodo, kad rinkikų nuotakas į vieną ar kitą pusę nukreips ne ideologija ar praktiška politika, bet... asmenybė. Įdomią mįslę čia patiekė Carterio pasikalbėjimas su Playboy'u. Tas magazinas ir panaši į jį spaudą anksčiau buvo skaitoma tik įstaigose ar darboviečių poilsio vietose, ten ją ir išmetant. Dabar ji jau nešama į namus, nes jau neliko tokios kūno vietos ir minties, apie kurią nebūtų viešai šnekama ir diskutuojama. Turėdamas daug lėšų, Playboy'us jau anksčiau galėjo patiekti rimtų straipsnių ir interview ne tik su mokslininkais, politikais bei menininkais, bet ir... teologais. Atrodo, kad Carteris, kuris į demokratų kandidatus prasimušė pasinaudodamas ir tikėjimo atgimimu masėse, pats pabrėždamas savo religingumą, buvo kiek susirūpinęs, kad nešama švento vyro apureole jis gali daug kam ir nepatikti. Už tat jis pasinaudojo proga pasakyti, kad ir jis mintyse svetimoteriavo, nors tai religijos ir draudžiama. Kiekvienu atveju, jis sau taikomo religinio maštato neža-

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Kissingerio viešnage Afrikoje, atrodo, buvo sėkminga. Iš visų pusių spaudžiama Rodezijos vyriausybė sutiko keisti savo valstybės santvarką, per porą metų atiduodant krašto likimą juodųjų daugumai. Prileidžiant, kad, aplanai imant, visoje Afrikoje nėra sąlygų demokratijai ir už tat visos jos valstybės yra pasmerktos diktatūrom, ir jei taip, jose anksčiau ar vėliau įsigalės komunistai, nes jų ideologija diktatoriams patogiau remtis, — Kissingeriui galima būtų prikišti, kad jis ant sidabrinio patiekalo juodiesiems atnešė tai, ko jie nesugebėjo gauti jėga. Bet kokia gi yra alternatyva? Nacionalizmo bangos verčia visas Afrikos valstybes remti partizanus ir kadangi jos pačios yra nepajėgios, imti pagalbą iš ten, kur iš kur ji ateina: šiuo atveju — Sovietų Sąjungos. Toje šviesoje Kissingerio planas yra pranešnis, nes jis duoda vilties

BRAZINSKAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

į Bostoną, apkaltintas nelegaliu įvažiavimu į Ameriką. Bet po trijų dienų dr. K. Valiūno pastangomis, jo uždėtu 5000 dol. užstatu, buvo paleistas. Sekančią dieną tėvas pats nuėjo į New Yorko imigracijos įstaigą ir taip pat buvo sulaikytas, kol vėl dr. K. Valiūnas ir už jį uždėjo 5000 dol. užstatą. Byla dėl suteikimo politinio prieglobsčio bus svarstoma šią savaitę, rugsėjo 29 d. Bostone. Todėl jiems vėl reikalinga moralinė ir materialinė parama, pastangos, kad nebūtų gražinti. Kad jiems taip gelbėjo JAV ambasada Turkijoje, tiki, kad ir čia nebus blogesni tam kompetentingi asmenys, sako Brazinskaiai.

Abu Brazinskaiai nuoširdžiai dėkojo visiems lietuviams už visokeriopą paramą kuri gaivino juos, stiprino dvasiniai ir kėlė, palaikė jėgas tolimesnei kovai už egzistenciją. Dėkojo VLIK, ALTui, BALFui, dr. E. Armanienai, spaudai, garsinusiui jų žygius ir visiems aukotojams bei laiškų siuntėjams. Tas sustiprino dar labiau ryžtą visokeriopai prisidėti prie laisvojo pasaulio lietuvių dedamų pastangų išlikti lietuviams ir Lietuvos išlaisvinimo kovos dalyviais.

Į klausimą, iš kur Algirdas būdamas 14 metų turėjo tokią drąsą taip ryžtis tokiems žygiams, jis atsakė, jog nuo pat mažens jam pasakojo senelė, vėliau tėvas, kiti artimieji apie Lietuvos praeitį, jų kovas ir karžygius. Sako, tur būt, mane tas įkvėpė. (eč)

išlaikyti Afriką nepriklausoma ir jos svarbius žaliavų šaltinius prieinama vakarams. Pati Pietų Afrikos Respublika per Kissingerio planą gavo papildomų porą metų savo pačios rasinėm problemom išspręsti. Per tą laiką ir JAV galės kariniai sustiprėti.

(Šias eilutes rašant dar nebuvo žinių, ką galop nutarė Rodezijos baltųjų kontroliuojamas seimas, nors buvo laukiama, kad ir jis pritaris. Tuo atveju Kissingerio, ir Fordo administracijos prestižas gerokai pakiltų).

★

Naujas Prancūzijos premjeras, nepartinis ekonomistas Raymond Barre paskelbė savo planą atstatyti suilaikyti infliaciją, kuri siekė 13%. To norint benzino kaina Prancūzijoje bus pakelta iki 1 dol. 88 centų už galioną. 50% bus pakeltas mokestis už automobilių licenzijas (nuo 20,50 mažiausiam iki 205 dol. didžiausiems). Iki šiol mokėję 1000 dol. ar daugiau mokesčių, dabar turės mokėti 4-8% daugiau. Visos kainos užšaldytos nuo rugsėjo 15 d. stovio iki gruodžio 31 d. Kainos tačiau už viešą transportaciją, valstybinių namų nuomą, vandenį ir pan. galės būti pakeltos 6,5%. Didesnės lengvatos ir parama numatyta nuo sausros nukentėjusiems ūkininkams.

Nuo tos programos pasisekimo priklausys 1978 metų rinkimų rezultatai, galį privesti prie Union de la Gauche (kairiosios Unijos — socialistų ir komunistų) daugumos seime. Sakome, kad prezidentas Giscard todėl atleidęs buvusį ministrą pirmininką Jacques Chirac, gaulistų partijos vadą, nes tas reikalavęs rinkimus atkelti į šių metų spalio ar lapkričio mėn. Girdi, juos dabar laimėti būtų lengviau negu po 18 mėnesių. Giscardas tačiau buvo tikras, kad dabar dešinieji tikrai pralaimėtų. Kas teisingas, atsakymą iš dalies duos kovo mėn. savivaldybių rinkimai.

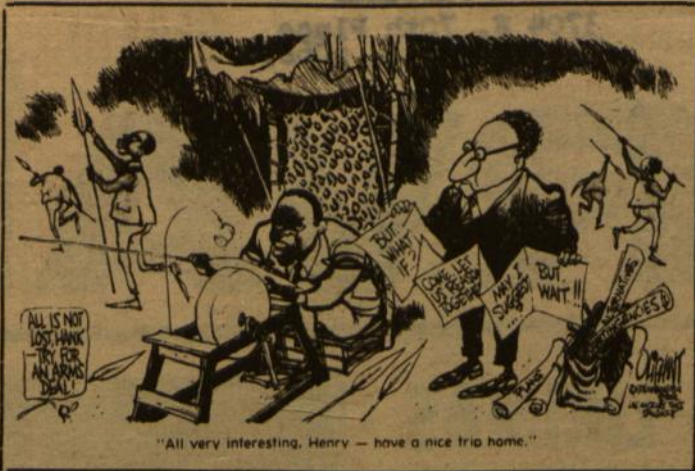
★

Reikia pastebėti, kad Prancūzijos 10% turtingiausių piliečių pajamos 22 kartus praneša 10% neturtingiausių pajamas. Tuo tarpu Vokietijoje tas santykis yra 11, o JAV — 12.

Taip matuojant, Olandijos mokesčių sistema yra teisingiausia, ją seka Švedija, Norvegija, D. Britanija, Japonija, Kanada, Australija, Vakarų Vokietija, JAV, Ispanija ir Australija.

★

Dar grįžtant prie rinkimų... Maltoje juos laimėjo socialistai, gavę 34 atstovų daugumą 65 vietų seime. Ju

varžovai tautininkai žadėjo tą salą gražinti į Vakarų Europos bendruomenę. Tuo tarpu laimėjęs ministeris pirmininkas Mintoff laikosi neutralaus kurso, pašalinamas iš salos NATO laivyno vyr. būstinę ir uždraudamas joje lankytis JAV ir sovietų karo laivams, nors už žymiai didesnę nuomą dar leidžia D. Britanijai laikyti ten savo karinę bazę. Kinija Maltai davė 40 mil. dol. paskolą be nušimčių praplėsti uostui ir pasiuntė ten 400 savo technikų. Didžiausias Maltos dabartinės vyriausybės sąjungininkas yra Libija. Su sovietais ji neturi diplomatinio santykių.

★

Šiame krašte kongresas kapituliavo prieš spaudą. Atstovų Rūmų etikos komisija 6 balsais prieš 5 atmetė pasiūlymą kongresui nubausti CBS korespondentą Daniel Echorr už kongreso nutarimo nepaisymą. (Kongresas turi teisę taip nusikaltusius bausti kalėjimu ar pinigine bauda).

PASIKEITIMŲ BELAUKIANT...

(Atkelta iš 1 psl.)

dąs taikyti kitiems, atseit, ką norite, tą darykit.

Ar toks kalkuliavimas atvirumas tinka ir prezidentui? Ar iš kandidato į tą postą jau nebereikalaujama ir tam tikro orumo, nors kartais ir dirbtino? Tie klausimai be abejo bus tuoju pat pradėti nagrinėti, tačiau rašant šias eilutes dar niekas nežinojo atsakymo.

★

Grįžtant prie rimtesnės rinkiminės temos — didesnio ar mažesnio valstybės įsikišimo į paskiro žmogaus gyvenimą — reikia pastebėti, kad įdomų atsakymą į tą klausimą davė pereitos savaitės rinkimai švedijoje. Ten socialistai po 44 metų valdymo, kad ir nežymia dauguma — 0,7%, pralaimėjo trijų daugiau nuosaukių partijų koalicijai. Per tuos metus išvystyta santvarka buvo laikoma pavyzdžiu, kad ir didelis valstybės įsikišimas į visas gyvenimo šakas bei unijų dalyvavimas įmonių valdyme, nebūtinai turi vesti prie anarchijos ir vargo. Atvirkščiai, švedai džiaugiasi bene aukščiausio gyvenimo standartu. Kas juos dabar išgąsdino buvo unijų noras,

mu ar pinigine bauda). Kaip žinia, kongresas, administracijos prašomas, buvo nutaręs viešai neskelbti savo CIA veiklų tyrinėti komisijos raporto. Daniel Schorr tačiau gavo vieną raporto egzempliorių ir jį atidavė paskelbti New Yorko 'Village Voice'. Tardomas Schorr atsisakė išduoti tą egzempliorių jam davusį asmenį, aiškindamasis, kad teisė neišduoti savo informantą jam garantuojąs pirmas konstitucijos priedas. Jei teisė nutylėti informantus nebūtų gerbiama, visuomenė nieko nežinotų apie Watergate, CIA ir FBI veiklas i rpan.

Tenka tačiau abejoti, kad iš to buvo daug naudos kraštui. Turint galvoje dabartinę pasaulio sudėtį, valstybė turi turėti karines ir kitokias paslaptis, kongresas tačiau sutiko, kad, jei tas paslaptis išgautų koks žurnalistas, jis jas gali skelbti ar neskelbti savo paties nuožiūra!

kuriam žadėjo nusilenkti ir vyriausybė, 20% įmonių pelno prieš mokesčius perduoti unijom. Tokiu būdu unijos taptų stambiausiais akcininkais per 6 metus. Iki šiol 90% švedijos ūkio produkcijos įmonių buvo privačiose rankose. Iš naujos vyriausybės laukiama ne didesnių permainų, bet mažiau progreso į socializmo įgyvendinimo. Be to, ji palaikysianti nuoširdesnius santykius su JAV, kurias ligšiolinis ministeris pirmininkas Palme mėgdavo smarkokai pakritikuoti.

Švedijos socialdemokratų pralaimėjimas gali būti blogu ženklų Vokietijos socialdemokratų-liberalų koalicijai, kuri iki šiol turėjusiai dviejų nušimčių pranašumą būsimų rinkimų tarpe. (Rinkimai ten bus spalio pradžioje). Kadangi dabartinei Schmidtto vyriausybei pasisekė laimingai pabaigti visą kapitalistinį pasaulį kamavusios depresijos laikotarpį: dabartinė infliacijos sparta ten yra 4,6%, o bedarbių 4,1% — krikščionių demokratų opozicija netur rimtų prieš ją argumentų. Juo labiau, kad pavarius socialdemokratrus iš valdžios, bijoma didesnių streikų, kurių iki šiol buvo išvengta. Todėl čia, panašiai kaip JAV, rinkimai virto daugiau asmenybių pasirinkimų. Krik. dem. kandidatas Helmut Kohl buvo Braunschweigo provincijos min. pirm., atseit amerikoniškai, kaip Carteris, gubernatorius. Jis ir laikosi Carterio taktikos ir kalba ne tiek apie problemas kaip apie laisvę, patriotizmą ir meilę. Jam, kaip Carteriui Washingtono, Bonnos biurokratija reikalinga šluotos. Schmidtui prie progos jis prikiša 'minkštumą' komunistams. Schmidtas tokią prielaidą griežčiausiai atmetė, tarp kitko išduodamas savo slaptą įspėjimą italams. Tie negausią jokios paskolos, jei į valdžią įsileistų komunistus. Schmidtas, kaip ir Fordas, duoda suprasti, kad turįs didelį patyrimą valstybės reikaluose. Ir kaip ten būtų, šiuo metu esąs pirmaujantis valstybininkas Europoje, galįs kalbėti jos vardu...

Išvados? Artėjančios asmeninės permainos demokratijose mažai pakeis jų politiką. Jas daugiau gali pakeisti įvykiai, išplauke iš asmeninių pasikeitimų komunistinėse valstybėse.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MACHINE REPAIRMEN

Northern Michigan manufacturer requires an individual with 5-8 years experience on multimeters, New Britains and Acme Gridley chucks must know electrical mechanical and hydraulic systems on chucking machines. Located in a town of 20,000 on Lake Michigan. Complete fringes including profit sharing. Write P. O. Box 754, Escanaba, Michigan 49829 or call (906) 786-3997. (35-39)

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NAUJI ATEISTINIO DARBO LIETUVOJE DARBUOTOJAI

Lietuvoje okupantas plečia ateistinę veiklą. Sovietinis režimas remiasi kovojančiais bedieviais ir ateistinė propaganda yra antra sovietinio valdymo medalio pusė. Vadinamieji filosofiniai fakultetai aukštojoje mokykloje ir švietimo pamokos pradžios mokyklos pirmokams, yra grubios formos agitacinė ateistinė veikla. Paskaitose pristatomas ateizmas nėra, kaip laisvame pasaulyje suprantama, tam tikra filosofinė sistema. Sovietuose religija pristatoma kaip klasinis, nuskalstamas darbas, kurio vis neatsisako "liaudies priešai" ir nuo darbo žmonių "atkritę elementai".

Iki šiol ateistinį darbą dirbo specialiai treniruoti lektoriai aukštosiose mokyklose ir mokytojai pradžios mokyklose. Dabar, gavę paliepimą, ateistinio fronto darbuotojai sukruto! Okupantas randa, kad vis ir vis per mažą "ateistinio fronto kovotojų". Kai kur šitokių kovotojų proporcija, lyginant su masėmis, mažesnė kaip Gudijoje. Su Gudija gi lietuviai įpareigoti "lenktyniauti" įvairiausiose gamybinio ir kultūrinio darbo srityse. Sovietų spaudoje kaip nuolatinė skiltis eina pranešimai: kiek lietuviai primelžė pieno, kiek pagaminė linų pluoštų, kiek lietuviška paršavedė atvedė paršiukų... Tolygios žinios dedamos apie gudų kolūkius. Skardžiabalsiai raginimai liepia visad pasitemti: daugiau pieno, daugiau linų, daugiau paršiukų.

Panašiu lyginimo metodu sovietinė spauda žiūri ir į ateistinio darbo palyginius.

Kada režimas gali žmogų pagauti, įtraukti į savo tinklą, priversti paklusti režimo valiai — problemos nėra problemos. Šitaip atsitiko ir su ateistinio darbo kadry papildymu okupuotoje Lietuvoje. Bolševikinės propagandos laikraštukas "Laikas ir įvykiai" (Nr. 17) paskubėjo nudžiūginti kompartijos bonzas: "įsteigta dvimetė lektorių ateistų

mokykla". Pripildžius mokyklą klausytojais, atsidaro "platus, perspektyvinis veikimas", padidėja ateistinio darbo kadrai, įrodoma, ateistinio darbo srityje neapsileista, bet bemaž prilygsta gudams.

Tarp dalykų, kuriuos dėstys šioje dvimetėje mokykloje, matyti tokius: krikščionybės socialinės šaknys, reakcinis katalikų bažnyčios vaidmuo Lietuvos istorijoje, religija ir antikomunizmas, mokslinės ir religinės pasaulėžiūros nesutankumumas, tarybiniai religinių kultūrų įstatymai ir pan.

Kursų pavadinimai rodo itin glaudų temų ir valstybinės praktikos suvedimą į konfrontaciją, su tikslu įrodyti religijos kenkimą vadinamai "komunizmo statybai". Tuo tarpu žinome, kad dekoraciniai SSSR vadinamosios "konstitucijos" nuostatai, religijos išpažinimą palieka tarybinio piliečio sąžinei!

Kaip bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, taip lygiai ir anti-bažnyčia, tai yra ateistinis veikimas, privalėtų būti nuo valstybės atskirtas. Tai yra logiška išvada kaip tikslai iš dekoracinės vadinamosios SSSR "konstitucijos". Einant dekoraciniais sovietiniais įstatymais sovietiniai saugumiečiai neturi legalinio pagrindo persekioti "LRK bažnyčios kroniką"...

Vis dėlto sovietinių svieto perėjūnų kupinoji Gudija pralenkė pavergtus lietuvių ateistinio veikimo kadrais. Gudijoje jų jau tikrai per daug. Argi guduose tiek daug religingų žmonių, kad prie kiekvieno jų reikia pristatyti atskirą antireliginį instruktorių?!

Lenktyniaudami su gūdais, Vilniuje suplanavo... mobilizaciją! Į "dvimetę lektorių ateistų mokyklą", kaip tvirtina aukščiau minėtas propagandinis leidinukas, klausytojai "parenkami". Tikrumoje tai suvartomi mokyti ateistinio veikimo gudrybių. Leidinukas atvirai rašo: "klausytojais parenkami įvairių profesijų darbuotojai: gydytojai, pe-

Naktį prieš televizijinius debatus prezidentas Fordas, iki pirmos valandos, praleido šokdamas. Mat Afrikinės valstybės (Liberijos) prezidentas vizitavo JAV ir jo garbei surengtame priėmime smagiai pasišokta.

Prieš išvykdamas į Philadelphia Carteris leido laiką su savo aštuonerių metų dukra Amy, žiūrinedamas su ja... komikus.

Bet debatų rengėjai dirbo kaip juodi jaučiai. Reikėjo pastatyti debatus ant griežtai legalinio podiumo. Tai buvo kontraversinis 315 paragrafas iš Federalinio komunikacijų kodekso, aptaręs lygaus laiko formulę. Televizijos stotys nenorėjo nešti pilnos atsakomybės už debatų leidimą tiksliai dviem prezidentiniams kandidatams. 1960 metais (Nixon-Kennedy debatai) ši klauzulė buvo ignoruota ir TV galiūnai rizikavo įsivelti į ilgus, pragaistingus teismo ieškinius. Juk jau ir be tos rizikos šie debatai kirto per TV kišenę dviejų milijonų dolerių suma, praradus pusantros valandos skelbimus...

Kaip teko minėti anksčiau: trys žurnalistai, gerai pasiruošę, neišvengė sensacinių klausimų. Tai "pardon" Nixonui, dezertyrų problema, Baltųjų Rūmų personalo etatų mažinimas... Sename teatre Philadelphiaje, kur scena veikia nuo 1809 metų, spektaklį sekė apie šimtą milijonų TV žiūrovų. Jeigu NBC atstovui Edwinui Newmanui pavestos neutralios moderatoriaus pareigos, tai liberalinio žurnalo New Yorker žurnaliste Elizabeth Drew ryškiai dvelkė savo leidinio ideologija. ABC atstovas Frank Reynolds ir Wall Street Journal atstovas James Gannon taip pat nebuvo iš stovyklos, kurią va-

dagogai, inžinieriai, žemės ūkio specialistai". Tai yra tikra invazija į tuos visuomenės sluoksnius, kurie iki šiol, ypač tikslųjų mokslų žmonės, stovėjo atokiau nuo "purvino biznio". Dabar tokius iš atskirų profesijų "parenka", juos treniruos ir pavers ateistiniais lektoriais. Tokius varinės po fabrikus, kolūkius, po įstaigas ir kontorą. Tai aišku, bus įvykdyta, nes kas gi, būdamas "parinktas", išdrįs atsisakyti nuo kompartijos įsakymo? Iki šiol šie asmenys savo valia nelindo į ateistines mokyklas; tai reiškia: tokių pareigų jie vengė. Esant tiesiogiam "parinkimui", "parinktųjų" valia prievartaujama. Jie mobilizuojami ateistiniam frontui, jiems kišamos į rankas bazukas į dangų šaudyti. Jeigu nešaudys, bazukas atsisuks į "parinktąjį" ir į jo artimuosius. (st. p.)

DEBATINĖ KARŠTLIGĖ

RIMAS DAIGONAS

dina konservatyvia. Tuo tarpu abu debatininkai aiškiai linksta į konservatyvius sprendimus. Juk Carterio sprendimai, kad ir formaliai ryžtingesni, neišėina iš vidutinio konservatizmo. Ir vieno ir kito sprendimai padiktuoti partinio antagonizmo ir tebuvo ne tiek individualūs, kiek rinkiminės platformos tąsa.

Televizijinės nuotaikos, dėl kurio kovojo organizatoriai nebuvo dėl išankstinės eliminacijos nuotraukų iš auditorijos reakcijų į debatininkų pareiškimus. Kitaip buvo konvencijose: klausantieji, žiovaujantieji, piktai ir linksmi veidai, vaikščiojimas, kramtamos gumos pilnos burnos, kojų nių mezgimas, net kūdikėlis prie krūtinės... Visko to buvo su kaupu nuotraukose iš konvencijų. Visa tai buvo eliminuota iš Walnut Street teatro auditorijos. Dominavo scena ir priešscenis, kur sėdėjo kandidatų į prezidentus egzaminatoriai. Vaidinimas apsisvainikavo visišku skandalu: finalui nutrūko

garsinė transliacija! Nelaimė, sabotazas, ar a. a. sunkios atminties "dirty tricks" departamento triukas?

Egzaminatorių taktinis nuopelnas buvo nepalietimas skandalingojo "Playboy" interview. Iš viso tai buvo ne politinė tema, atsiduodanti senesacingumui. Nelyginant prezidento Fordo žmonos savo laiku duoti atsakymai apie lytinį nevadusiųjų gyvenimą.

Netenka abejoti, kad 167 metų senumo teatras po akinančiomis televizijos lempomis, atkuto į naują erą. Walnut Street teatras tapo posūkiu, kur abu prezidentiniai kandidatai stojo rampos švieson, pilnai savo ekspozicijai. Juk ne atsakymai sudaro ir esmę, bet būdas, su kuriuo atsakymai duodami. Neišvengta ir personalinės konfrontacijos, kada Fordas atsisuko į savo oponentą, nors šiaip tebuvo atsakoma tiksliai per moderatoriaus tarpininkavimą.

Žinia, kad šie debatai fil-

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

SKIRPSTAS

Pernai išėjo spalvinga, didoko formato, 92 psl., knyga MANO PIRMOJI KOMUNIJĄ. Tai pagrindinių žinių santrauka vaikams pirmajai komuniškai pasiruošti. Anglišką tekstą išvertė ir, tur būt, šiek tiek pritaikė, dar pridėjo originalų skyrelį apie atgailą — Ingrida Bublienė ir Kęstutis Žemaitis. Katalikų Bendrijos Censor deputatus (nihil obstat) pasirašo Juozas Vaišnys.

Be abejo, knyga naudinga, gražiai paruošta, vaiko protui pritaikyta: mintys paprastos ir trumpos, sakiniai lengvučiai ir aiškūs. Tik darosi gaudu. Pokario ateiviai čia užjūryje kone 30 metų besisielioję už lietuvišką žodį santykių su Dievu, jau nuo pat įsikūrimo Amerikoje bekovojo už vaikų ruošimą sakramentam gimtąja kalba — daug energijos išliejo, karčių ginčų, net muštynių patyrė, o šis vadovėlis vos dabar pasirodė... Visai aišku, kad svetima dvasinė valdžia turi griežtus nusistatymus ir etninėm kalbom nepitaria. Todėl ir mūsų dvasiškai turėjo tyliai paklusti. Taip liko tik tėvų pastangos, be dvasios vadovų gyvesnio pritarimo ar pagalbos. Paskiru atkaklumu kai kur šis tas ir laimėta, bet santykiai tebeliko kieti, kone prieiški. Ypač tai išryškėjo kovose dėl kazimierinių kapinių Chicagoje.

• Ir šį vadovėlį — mūsų vaikams į religiją įvesdinti — galop turėjo paruošti Ingrida Bublienė (juk pernai buvo ir Moterų Metai!). Bet katalikų tikyboje moterys dar sakramentų negali teikti, taigi autorė yra pašalinis asmuo. Gal todėl dar jos autoritetą paremia kun. K. Žemaitis. Net baugu, ar šis kunigas už paramą etniniam reikalui negaus pylos iš aukštųjų konfratrų ir vyresnybės. Juk mūsų dvasiškai per tuos dešimtmečius daug visko rašė ir leidinių leido, draugijas ir fondus kūrė, pastatus statė, bet jaunimui sava kalba patraukliau prie Dievo vesti nesugalvojo.

• Jeigu čia ne tik vertimas, bet ir pritaikymas, kaip rašoma įžangoje, jei ir nuosavas priedas apie atgailą pridurtas, tai labai pasigendama bent ko nors ir savo, bent šešėlio, bent vaizdelio lietuviško. Taip pat trūksta ir priminio turinyje vaikui paaiškinti, koks gi šios knygos tikslas? Būtent, jei yra angliškų ir kitokių vadovėlių šiam reikalui daug, gražių ir įvairių, kodėl mūsų jaunuoliui dar būtinas lietuviškas pasiruošimas sakramentams? Kodėl nė žodžio apie tai, kad pokalbis ir santykis su Dievu daug tikresnis, nuoširdesnis tik sava, savo tėvų, šeimos kalba? Kad religija širdyje šilčiau prigryja ir klesti aiškinantis sava kalba... Jei Dievas yra mūsų Tėvas, tai su juo pritinka kalbėtis savo tėvų kalba. Ir Kristus mylėjo savo tautą (dėl jos sielojosi, tad ir mums tai aktualu. Šv. Dvasios atsiuntimu juk nurodyta skelbti Dievo žodį tautinėm kalbom. Kodėl to nė neužsimenama? Gal būt, tai negalėjo praeiti pro cenzorių?

• Vis tiek I. Bublienė ir K. Žemaičiui dėkotina už gerus norus ir darbą. Ir už drąsą, kad mūsų jaunimas eitų į Kristų tiesiu būdu, be religinio nutautinimo, kurio esame gana patyrę ne tik čia, bet ir tėvynėje, ypač Vilniaus krašte, o Suvalkų trikampyje tebeina kovos... Liūdna, jog svarbius darbus tenka atlikti paskiriem pasiryžėliam, ne viršūnių galvom, ne garsiem telkiniam. Šiuo atveju net leidėjas nedrįstama žymėti. Knygą platina angliška Religinė Šalpa (duotas adresas) ir PLB Švietimo Taryba.

Šaltasis karas... (3)

Stalingradas ir Citadelė

1939 m. Sovietų Sąjunga turėjo apie 170 milijonų gyventojų. Prisijungus dalį Lenkijos ir Pabaltijo valstybes, tas skaičius pašoko beveik iki 200 milijonų. Vokiečiai tačiau pirmaisiais karo mėnesiais užėmė tankiausiai apgyventas sritis su maždaug 66 milijonais gyventojų. Istoriskai, kraštui sunku pašaukti į kariuomenę daugiau kaip 10% savo gyventojų. Todėl vokiečių generalinis štabas skaičiavo, kad sovietai galėjo turėti maždaug 17 milijonų vyrų, tinkamų karinei prievelei. Iki 1942 m. gegužės 1 d. sovietai neteko užmuštais, sunkiais sužeistais ir paimtais į nelaisvę 7,530,000 vyrų, kas reikštų, kad kariuomenėje daugiausia galėjo būti 9,5 milijonai vyrų. Iš jų 6,000,000 pačioje kariuomenėje, 1,5 milijono aviacijoje ir 300,000 laivyne, kas rezerve paliktų apie 1,7 mil. vyrų. Iš tokios kalkuliacijos gen. Gehlerio pirmakūnas pasidarė išvada, kad Sovietijos vyrų atsargą artinasi prie galo. Gehleras tačiau netrukus patyrė, kad rusai turėjo nemažą talentą improvizacijai. Be to, jie nesiskaitė su jokiais priemonėmis ir gavo medžiaginės paramos iš Vakarų. Visa tai jiems leido sumobilizuoti kelis milijonus vyrų daugiau negu vokiečiai tikėjosi. Kiekvienu atveju 1942 m. pradžioje jie savo Vakarų fronte turėjo 4,5 milijonus vyrų. Tuo tarpu vokiečiai visuose frontuose: Rytų, Vakarų ir šiaurės Afrikoje turėjo 4,1 milijonų vyrų, 1,8 dar buvo aviacijoje, 430,000 laivyne. Tokioje situacijoje Hitlerio sumanymas pulti Kaukazą buvo labai neatsargus.

DEBATINĖ
KARŠTLIGĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

me ir teleekranuose keliaus po visą pasaulį, netiesiogiai pasiekdami ir diktatūrinius kraštus ir net politinių laisvių kapinyną Gulaginėje imperijoje, yra geras JAV demokratijos pristatymas. Dvipartinė demokratinė sistema yra, be abejo, geriausia valstybinio tvarkymosi forma. Čia nėra chaosinio skaldymosi į dešimtis partijų, čia nėra tiraniškos vienpartinės vienvaldystės.

Savotiškas spektakliškumas, pažadų ir įvykdytų darbų santykis, vykdomosios ir įstatymdavystės organų konferencija ir kova — viskas tai dvelkia valstybinio aparato dinamika: žmonės gyvi, kiekvienas turi savo balsą ir priemonę išreikšti savo valią.

Jau 1942 m. liepos 15 d. Gehleras įspėjo štabo viršininką gen. Halderį, kad sovietai liepos 12 d. sukūrė naują Stalingrado frontą su maršalu Timošenko priešakyje. Į Stalingradą tuo metu traukė vokiečių 6-toji armija, kurį netrukus miestą ir paėmė. Nepaisant žvalgybos pranešimų, kad sovietai sutraukė dideles jėgas, vokiečių šeštos armijos vadui gen. Paulus buvo įsakyta žūt būt laikytis Stalingrade.

1943 m. Gehleras raporte naujam štabo viršininkui gen. Zeitzker aiškino, kad katastrofa prie Stalingrado vokiečius ištiko todėl, kad sovietai pasisavino vokiečių taktiką, o patys vokiečiai laikėsi pirminės sovietų taktikos, kuri reikalavo gintis sustingusiose pozicijoje. Vyr. sovietų vadas maršalas Žukovas turėjo laisvas rankas pulti taip, kaip jis manė būsią geriausia, tuomet tarp Paulus turėjo laukti, kol Žukovo replės jį pagaliau pasmaugs. Vienintelė išsigelbėjimo galimybė buvo greitas pasitraukimas už Dono ir ten pereiti į priešpuolį pagal vokiečių karinio meno tradicijas.

Idomu, kad Gehlerio teigimu, jau tuo laiku sovietų sąjungininkai įspėjo vokiečius, kad tie netikėtų savo pačių pasigirimais, jog jie jau laimėjo karą Rytuose. Girdi, rusų strateginis tikslas esąs ne atgauti prarastą teritoriją, bet sunaikinti vokiečių armijos smogiamąją jėgą ten, kur tai padaryti geriausia, atseit Rusijos gelmėse.

Sovietų žiemos ofenzyva pasibaigė 1943 m. kovo pabaigoje mūšiu ties Charkovu, kurį laimėjo vokiečiai. Tuo padrąsintas Hitleris balandžio 15 dieną įsakė ruoštis naujai ofenzyvai prie Kursko, kuria norėta duoti naują smūgį sovietams ir išlyginti frontą, jį sutrumpinant beveik 200 km. Tos ofenzyvos slapyvardis buvo "Citadelė". Jau balandžio 17 d. Gehleras gavo pranešimą iš vieno savo agento Maskvoje, kad Stalinas pašaukė to fronto sek-

toriaus vadus į Maskvą aptarti 'naujos vokiečių ofenzyvos ženklus'. Iš kur jis žinojo? Netrukus patirta, kad į numatytą vokiečių puolimo sritį sovietai pradėjo siųsti pastiprinimus. Balandžio 28 d. vienas dar neišbandytas agentas pranešė, kad sovietai laukia vokiečių ofenzyvos tarp Charkovo ir Kursko. Nepaisant to, Gehlerui tada ir dabar atrodė, kad puolimas būtų galėjęs turėti laimėjimo šansų, jei būtų pradėtas galimai anksčiau, kiekvienu atveju dar prieš birželio mėn. pradžią. Hitleris tačiau įsakė pulti liepos 5 dieną, kada puolimas jau nebebuvo nei strateginė nei taktinė staigmena. Liepos 3 ir 4 d.d. memorandumais Gehleras įspėjo kariuomenės vadovybę, kad, turint galvoje bendrą karo situaciją, negalima rasti jokio pateisinimo šiuo metu pradėti Citadelę, bet sekantį rytą 2,000 tankų ir 1,800 lėktuvų tą operaciją pradėjo. Vėliau rasti dokumentai patvirtino, kad rusai apie ją žinojo ir pasiruošė ginti kiekvieną pėdą žemės. Jie taip pat, kaip Gehleras buvo įspėjęs, pradėjo kontraofenzyvą Orelio kryptimi, kurią lydėjo puolimai į pietus nuo Kursko. Per pirmą dieną vokiečiai neteko 3,300 savo karių, sovietų nuostoliai buvo didesni: jų žuvo 17,000. Liepos 10 d. sąjungininkai pradėjo išsikėlimus Viduržemio Jūros fronte. Hitleris įsakė Citadelę sustabdyti. Gehleras liepos 13 d. išleido įsakymą savo įstaigai, kuriuo savo bendradarbiams padėjo už pastangas ir jų rezultatus. Įvykiai išsivystė taip, kad jie buvo įspėję... Vaizdžiai tariant, Citadelė buvo paskutinis didesnis vokiečių pasispardymas Rytų fronte.

★

Citadelė sustiprino Gehlerio ir admiralo Canaris ankstyvesnį įtarimą, kad sovietai turi savo šnipą paties Hitlerio pašonėje. Jie abu įtarė, kad juo yra Hitlerio kanceliarijos viršininkas ir artimiausias bendra-

darbis Martin Bormann. Nuo 1941 m., Rudolfui Hessui išskridus taikos ieškoti į Skotiją, Bormannas perėmė partijos priežiūrą, o nuo 1943 m. pradžios jis ėjo Hitlerio asmeninio sekretoriaus pareigas. Įtarimas buvo dar daugiau sustiprintas faktu, kad Bormannas ir jo grupė turėjo savo radijo siųstuvų tinklą, per kurį siuntė šifruotus pranešimus Maskvai. Kai OKW radijo sekimo tarnyba tuos pranešimus pagavo, Canaris reikalavo tardymo. Hitleris tačiau įsakė tardymą tuoj pat sustabdyti, nes jis iš anksto buvo apie tas Bormanno transliacijas, 'Funkspiele', buvo painformuotas ir jas leido. Jų tikslas esąs apgauti priešą. Po to, žinoma, nebuvo kas daryti. Aiškindamasis Bormanno išdavystės motyvus, Canaris neatmetė pažiūros, kad gal jis buvo šantažuojamas, bet jam, Canaris, patikimesne teorija atrodė prielaida, kad Bormannas, būdamas labai ambicingas, norėjo užimti paties Hitlerio vietą. Vėliau Bormannui pasisekė pakirsti Hitlerio pasitikėjimą Georingu ir Goebbelsu. Atrodė, kad jis savo įsigalėjimą norėjo remti bendravimu su sovietais.

Po karo pasklido gandai,

kad Bormannas gyvenęs kur nors džiunglėse tarp Paragvajaus ir Urugvajaus. Gehlerio žiniomis, jis 1945 m. gegužės mėn. perėjo į sovietų pusę ir buvo išgabentas į Sovietų Sąjungą. 1950 metais, Gehleras, jau dirbdamas amerikiečiams, gavo du raportus, kad Bormannas iš tikro buvo sovietų agentas ir po karo gyveno Sovietų Sąjungoje eidamas Maskvos vyriausybės patarėjo pareigas. Ten jis netrukus ir pasimirė.

(Kitame Nr. Flirtas su išvaduotais).

WANTED
MASTER TOOL
&
DIE MAKER

Experience in Carbide grinding & progressive dies.
Apply call or write to:
LEE BIRCH GRAHAM McINTYRE or
WM. L. KEADY, Jr.
ADVALLOY INC.
844 E. CHARLESTON RD.
PALO ALTO, CALIF. 94303
415-494-7171 (37-43)

OWNER
OPERATORS

Have several openings available for 1972 or newer C/O tractors. Trailers furnished with no expense. Excellent revenue. Long and short meat hauls east from Omaha and Sioux City area. Established backhauls and dispatch. Minimum layover and deadhead.

John Schueman, Agent
CRST, INC.
Avoca, Ia. (712) 343-2101.
(37-39)

GERIAUSIA DOVANA
BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA
BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINIS
MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

SPAUDOS IR KASDIENYBĖS PANORAMA

VYT. ALANTAS

Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įsipareigojimas visoms lietuvių tautos kartoms.

Lietuvių Charta

1. Mūsų spauda visais laikais buvo kovinga

Mūsų, lietuvių, pažiūra į spaudą yra sentimentaliai ideali. Mes savo spaudą labai vertiname ir idealizuojame. Spausdintas žodis iš lietuvių buvo atimtas pusei šimto metų ir jam atkovoti sudėjome didžiules aukas žmonėmis, jų laisve ir turtu. Nežinau nė vienos tautos, kuriai būtų tekę taip atkakliai kovoti dėl savo spaudos laisvės. Štai dėl ko mes ją taip vertiname ir branginame. Ne bereikalo ir Lietuvių Chartos 9 str. sako: "Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įsipareigojimas visoms lietuvių tautos kartoms".

Mūsų spauda visais laikais buvo kovinga, drąsi ir žengė tautinių idealų priešakyje. 1863 m. Aušra pradėjo kietą tautinio atgimimo žygį, kuris buvo tęsimas toliau, kai spaudą atgavome 1905 m., ir štai dabar tremtyje spausdintas žodis vėl buvo pašauktas kovai už lietuviybę, tautinę kultūrą ir laisvės vizijos puoselėjimą.

Žvelgiant į išeivijos spaudą, reikia su malonumu pasibraižyti, kad mes išgyvename spausdinto lietuviško žodžio suklestėjimą. Mūsų išeivijos periodika niekad nebuvo tokia gausinga ir įvairi, kaip šiandien. Mes, tremtiniai, atsiradę šiame krašte po Antrojo Pasaulinio Karo, dalinai įsvirkštėme naujo kraujo į čionykščių lietuvių spaudą, dalinai sukūrėme naują. Aišku, ji turi trūkumų, — sakysime, skaitytojais visiškai pagrįstai nusiškundžia žinių vėlavimu, toli gražu ne visada geru turiniu ir kitokiais negalavimais, — bet, sakau, imant aplamai, ji padarė milžinišką pažangą, ir jos panorama šiandien yra plati ir pasigėrėtina įvairiaspalvė.

Lietuvių spaudos centras, be abejo, yra Chicago. Čia išeina du dienraščiai — Draugas ir Naujienos, dvisavaitinis — Laisvoji Lietuva, mėnraščiai — Akiračiai ir Laiškai Lietuviams, jaunimo mėnraštis — Ateitis, žurnalai — LB biuletenis Pasaulio Lietuvis, Naujoji Viltis, Metmenys, Sėja, Varpas, neperiodinis — Lietuvis žurnalistas ir, tur būt, kiti.

Plačiai išsišakojusi ir mūsų provincijos spauda: Bos-

tone išeina Keleivis ir Aidai, Brooklyne — Darbininkas, Los Angeles — iliustruotas žurnalas Lietuvių Dienos, Clevelande — Dirva. Kanadoje, Toronte, Tėviškės žiburiai ir Montrealyje — Nepriklausoma Lietuva. Europoje, Anglijoje, — Europos Lietuvis. Išeina lietuviškų laikraščių Australijoje ir Pietų Amerikoje. Atseit, turime dienraščių, savaitraščių, dvisavaitraščių, mėnraščių, metraščių ir neperiodinių leidinių. Aš čia greičiausiai ne visus būsiu suminėjęs, bet ir iš suminėtyjų susidaro imponantis mūsų tremties periodinės spaudos vaizdas.

Imant techniškai, blogiausia su mūsų dienraščiais: jų spauda kartais tokia bloga, kad vos gali įskaityti. Jie verkiant prašosi naujos technikos. Savaitraščiai ir žurnalai spausdinami pakenčiamai aiškiai.

Kaip nusistovėjęs senas priedainis, nuolat skamba leidėjų skundai, kad trūksta skaitytojų ir lėšų, o vis dėlto niekas nebankrutuoja ir laikraščių neuždaro. Per šalį žiūrint, atrodo lyg būtų kokia paslaptis: arba leidėjai nėra tokie elgetos, kaip aimanuoja ir gauna pakankamai pajamų iš prenumeratorų, skelbimų ir aukų, arba jie iš tikrųjų dideli vargšai, besilaiką iš Dievo malonės... Nežinau, koks yra mūsų periodikos tiražas, bet neabejoju jį esant imponantiškai.

Ne kartą buvo keliamas klausimas, kad periodikos turime per daug, kad ją reikėtų mažinti, būtent, leisti vieną gerą, didelį dienraštį, ir mėnraštį, bet tai tik svajonė: ne lietuviui būdai spaudos tautos darbas, nors mes ir pasididžiuojame savo tėvais bei prosenoliais, kurie gebėjo patalkauti vieni kitiems, ir ne mūsų tautiečio galvosena padėti į šalį savo ideologijas bei ambicijas ir, išlindus iš siaurų apkasėlių, stoti į bendrą darbą. Vienintelis laikraštis, kuris sėkmingai išsprendė spaudos vienybės problemą yra londoniškis Europos Lietuvis, sutalpinęs savo puslapiuose visas ideologijas.

Taigi, gal kartais mes apsižodžiuojame, gal nusišimtame nuo spaudos etikos kanonų, bet tai daugiau ar mažiau audringom sakysčiau, galdiškom spalvom nudažytas paveikslas, už kurio vyksta didelis mūsų spaudos kūrybinis darbas.

2. Literatūros suklestėjimas

Aš jau paminėjau, kad mūsų spauda gyvena suzydėjimo metą. Reikia pasakyti, kad ir aplamai mūsų

tremties spausdintas žodis gyvena suklestėjimo gaidynę. Į priešakį prasiveržė Juozas Kapočius su savo Lietuvių Enciklopedijos 36 tomiais, o pridurmais seka 6 tomų Encyclopedia Lituanica. Prieš keletą metų pasirodė didžiulis 4 tomų B. Kviklio veikalas Mūsų Lietuva, o dabar baigiama spausdinti P. Naujokaičio Lietuvių Literatūros enciklopedinė 4 tomų istorija. Bronys Raila išleido 8 literatūros ir visuomenės kritikos raštų tomus. O kiek išėjo dailininkų, rašytojų, politikų, karių monografių bei memuarų! Ilgą laiką mes pasigedome literatūros apie Lietuvą anglų kalba — dabar ir ta spraga pamaži užpildoma.

Kalbant apie grožinę literatūrą, vėl reikia pasakyti, kad ir šioje srityje išvartys ir varomas platus baras. Jau daugiau kaip 20 metų Draugas skelbia kasmetinius romano konkursus, jau keliolika metų Dirva skiria mecenato Simo Kašelio novelės premijas, jau nebekalbant apie kitus literatūros konkursus. O kiek išėjo ir išeina iš spaudos istorinių ir šiaip romanų, novelių rinkinių ir poezijos knygų! Čia visko nesuminėsi: sakysime, tik 1975 m. buvo išleista 132 knygų pavadinimai. Taip pat pasirodo ir vertimų iš svetimų kalbų.

Tad, sudėjus daiktan išeivijos spausdinto žodžio laimėjimus, sakau, susidaro įspūdingas vaizdas. O juk neužmirština ir kita mūsų kultūrininkų bei visuomenininkų darbuotė: Lietuviška Opera, dainų ir šokių didžiuliai festivaliai, po visą Ameriką išplitę lietuvių radijo valandėlių ir šeštadieninių mokyklų tinklai, Lietuvos ir Tautos Fondai, daugybės organizacijų veikla, jaunimo stovyklos vasaros metu ir t.t. ir t.t.

Tuos dalykus aš čia paminėjau dėl dviejų priežasčių: pirma, tie visi didieji kultūros laimėjimai yra pasiekti spaudos darbuotojams padedant ir antra: norėjau tarti nuraminimo žodelį tiems nusigandėliams, kurie aimanuoja, kad mes tik skaldome baslius vieni kitiems ant galvų ir kad mūsų tremties vežimas griūva ant šono. Reikia pasakyti, kad tokio didelio, veržlaus ir kūrybinio kultūros vaizdo akivaizdoje mūsų savitarpio nesusipratimai tėra tik nesusipratimėliai, kad dangus dar negriūva ir nekrologus rašyti dar per anksti.

Mūsų išeivija man kartais primena senovės Atėnus. Atėniečiai irgi gerokai

LŽS vicepirm. J. Janušaitis spaudos žmonių pokalbyje Chicagoje pristato rašytoją Vytautą Alantą, skaičiusį paskaitą "Mūsų spaudos problemos".
A. Šeštoko nuotr.

pasipjiaudavo, savo tarpe, bet sukūrė kultūrą, kuri atspinduliavo iki mūsų laikų, o Sparta buvo drausminga valstybė, bet kultūriškai liko tuščias taškas istorijos puslapiuose.

(Sek. nr.: Lietuvių Charta arba Dead End).

KNYGA APIE BRITANIJOS LIETUVIUS

D. Britanijos Lietuvių Sąjunga pasirūpino, kad būtų paruošta ir išleista knyga apie Britanijos lietuvius 1947-1973 metais — apie jų gyvenimą ir visokeriopą vaiklą. Tokią knygą paruošė K. Barėnas, ir ji šiuo metu renkama Nidos spausdintuve. Knyga bus nemaža: apytikriai skaičiavimu, vien teksto susidarytų apie 600-700 puslapių, jei formatas būtų toks, kaip Nidos Knygų Klubo leidinių, bet prisidės dar daugy-

bė iliustracijų. Tačiau knygos formatas bus žymiai didesnis, todėl ir puslapių skaičius sumažės. Knyga bus kietai įrišta, ir ji bus atspausdinta, kaip albumai — lapai platus, bet ne aukšti, kaip knygose įprasta.

Taigi knygoj bus gausybė faktų ir pavardžių ir iš DBLS ir kitų organizacijų ir sambūrių veiklos, ir pirmų pirmiausia ji galės būti įdomi tiems, kurie gyvena ar gyvena Britanijoje ir dalyvavo kurio nors veiklos srity. Jiems tai bus gaiviantis svetur išgyventųjų metų malonus prisiminimas.

Iš anksto užsisakantiems knyga kainuos — 12 dol. arba 5 angl. sv. Kai ji bus išleista, tai kainuos brangiau, o taip pat gali ir pritrūkti.

Užsisakyti prašom adresu: DBLS Centro Valdyba, Dėl knygų "DBLS", 2 Landbroke Gardens, London W11 2PT, Great Britain.

DBLS Centro Valdyba

TIK NAUJIEMS SKAITYTOJAMS!

Už VIENĄ dolerį DIRVĄ gausit iki šių metų galo

Atsiųskit savo, ar savo pažįstamo, kuris dar neprenumeruoja Dirvos, adresą su 1 dol. ir nuo kitos savaitės gausit Dirvą iki 1976 m. gruodžio 31 d.

— — — — I Š K I R P T I — — — —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą iki 1976 m. gruodžio 31 d.

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

PAS LONDONO LIETUVIUS

Prisivaišinus vokiškuoju alum, prisilinksmius jų prasidėjusiuose festivaliuose ir atsisveikinus su savo brangiais giminėmis, palikau gražųjį Muencheną ir iš vieno olimpinio miesto pakilau į kitą — Londoną. Besileidžiant Londono aerodrome ir pamačius žemės paviršių pagalvojau, jog tur būt lėktuvo kapitonas klaidą padarė ir mūsų lėktuvas vietoj Londono nusileido kur nors Australijoje. Tiek čia, tiek ir visame Londone, bei jo apylinkėse, nesimatė jokios žalios žolės. Viskas yra išdege ir ruda. Kaip vėliau man pasakojo vietiniai gyventojai, Anglijoje tokios kaitros ir sausros jau nėra buvę apie šimtą metų. Visi tiek Europoje, tiek ir Anglijoje tik dejuoja ir skundžiasi apie šios vasaros karščius, kai man ten atrodė visai normalu ir tik maloniai šilta. Prieteliai mane pradėjo net lietuviškuoju aboridžinu vadinti. Kaip buvo, kaip nebuvo, bet man tai tikrai daug geriau saulė su visais jos malonumais, negu pasiūtę žiemos šalčiai, vėjai ir kt., ką paskutinį kartą patyriau prieš ketvertą metų Toronte.

Londonas tai kita pagrindinė Europos pozicinė vieta, kurią aplanko labai daug turistų, tarp jų ir lietuvių. Visa laimė, kad ir čia lietuviai turi labai gerą savo prieglobstį, tai Londono Lietuvių Namus, turinčius savąją spaustuve, savąjį laikraštį, savąjį pensionatą ir net savąją sodybą. Viskas tas buvo įsigyta tuoj po karo ir šiandien yra didelės finansinės vertės. Tačiau lietuviams turistams, iš viso pasaulio, šie namai yra puiki lietuviška oazė didelėje svetimoje dykumoje.

Jėjus tik pro Lietuvių Namų duris, daugiausiai svečią pasitinka šių visų namų vedėjas, arba geriau pasakius "bosas" — Kazys Morkūnas. Tiek iš išvaizdos, tiek ir iš balso, tai tikras "bosas", daras viską, kas tik namuose yra reikalinga, tvarkas puikų nedidelį namų barą, kuriame pirmąjį troškulį numalšina atvykę svečiai ir, reikalui esant, savo galingu balsu ir muskulingu pilviuku, numalšina bejkaistančius jaunuolius. Tai yra Londono Lietuvių Namų aktyvioji širdis, kuris savo visus svečius priima labai draugiškai ir vaišingai ir kuris per šį darbą "apsivedė" ne kokią nors puiką moterį, bet savąjį klubą. Gal ir gerai, ypatinai mums pasaulio keliautojams, turėti tokį puikų žmogų Londone, kurio jokiū būdu negali įtikinti, kad angliškas šiltas ir bejokio gazo alus, yra daug pras-

tesnis už australiškąjį ir kad jo klube stovinčios pokerio mašinos yra niekam tikusios ir žinančios tik imti, bet ne duoti. Pakviečiau jį atsilankyti į Australiją, paragauti gerojo mūsų alaus ir pamatyti kaip pokerio mašinos bent truputį žaidėjam išmoka.

Lietuvių Klubas ir namai yra visas Londono lietuviškojo gyvenimo centras. Visas bėda, kaip maloniam savo pasikalbėjime išsireiškė Lietuvių Namų Bendrovės pirmininkas St. Nenortas, kad visame Anglijos lietuvių gyvenime labai trūksta jaunimo ir jis visai nesistengia įsijungti į mūsų lietuviškąją veiklą. Nors Londone ir kitur yra tautinės šokių grupės, tačiau didesnės veiklos jaunimo tarpe nesimato. Man asmeniškai atrodo, kad Londone trūksta ne jaunimo, bet gerų ir pasišventusių jaunimo vadovų. Suradus juos tikrai atsirastų ir jaunimo. Ir tam padaryti jau yra pats aukščiausias laikas, ypatinai galvojant, kad sekantis Jaunimo Kongresas vyks Europoje.

Viena iš didžiausių kultūrinių lietuviškųjų atrakcijų yra "Nidos" knygų leidykla, kartu su spaustuve esanti šiuose namuose. Šiuo metu rašytojas ir buvęs "Europos Lietuvio" redaktorius K. Barėnas redaguoja ir greitai laiku bus išleista "Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos gyvenimas". Tai didžiulė 500, o gal ir daugiau puslapių knyga, apimanti šio krašto lietuvių gyvenimą per paskutiniuosius trisdešimt metų.

"Nidos" knygų leidykla šiuo metu baigia išleisti Sydnėje gyvenančios M. Slavėnienės knygą apie savo brolio Mykolaičio Putino gyvenimą. Gi savo jubiliejiniu 100-ju leidiniu yra numatyta išleisti 10-ji "Pradalgės" numerį. Žvelgiant į visus "Nidos" išleistus leidinius ir knygas, tenka ją ir visus jos nepavargstančius darbuotojus tik sveikinti ir linkėti gražios ir darbingos ateities.

Šioje lietuviškoje Londono tvirtovėje yra ir Europos didysis lietuviškasis švyturys, tai savaitraštis "Europos Lietuvis". Balta-plaukis redaktorius J. Lūža, su kuriuo jau prieš ketvertą metų teko susipažinti, yra labai malonus ir nuoširdus žmogus. Apsivertęs daugybę įvairiausių raštų, laiškų ir kone viso pasaulio lietuviškąją spaudą, kur ir aš galėjau po ilgesnio laiko pamatyti kas darosi mūsų lietuviškajame pasaulyje, jis visuomet randa laiko pravažiuojančiam kolegai, prie alaus stiklo jaukiame klubo

bare jis papasakoja paskutines lietuviškąsias naujienas, besirūpindamas viena ar kita lietuviškąja problema. Jo redaguojamas laikraštis yra populiarus ne tik Anglijoje, bet ir kitur pasaulyje, todėl nenuostabus, kad ir savųjų tarpe jis yra populiarus.

Šiuose namuose nuolatina gyvena ir mūsų žinomas poetas J. Šlaitas, su kuriuo kiekviena rytą begeriant kava, turėdavome malonius draugiškus pasikalbėjimus. Jo gyvenimas yra poezija ir jo kūryba yra atžymėta jau nemažu skaičiumi įausmingu leidiniu.

Anglijos lietuviai tvarkosi truputį kitaip negu Australijoje, o gal ir Amerikoje. Nors Londone ir kitur yra Bendruomenės, tačiau, kaip man vadovai pasakė, daugumą iš jų sudaro tik načios valdybos. Gi viską Londone tvarko D. B. Lietuvių S-ga, kurios pirmininkas yra J. Alkis. Jai priklauso ir kitu Anglijos vietovių lietuviai. Be šios sąjungos čia yra ir lietuvių bažnyčia, parapija ir jos klubas, kurie yra kitoje Londono pusėje.

Beveik kiekvieną dieną ir vakare Lietuvių Klubas yra pilnas žmonių. Čia be vietinių lietuvių, gali sutikti pravažiuojančių tautiečių, kone iš viso pasaulio. Nežinau kodėl, bet tur būt daugiausiai svečių čia yra iš Australijos. Netikėtai čia sutikau ir savo prietelių sporto bendradarbių B. Nemeiką, iš Adelaidės, kuris pradžioje keikęs, londonišką alų, vėliau taip jį pamėgo, kad galvoja, į pensiją išėjus, net į Sodybą persikelti gyventi. Malonu čia buvo sutikti ir melbournišką gydytoją dr. B. Jarašių, kuris su šeima tik ką buvo grįžęs iš Lietuvos ir, gavęs specialią stipendiją turėjo išvažiuoti į Europą apžiūrėti savo specialybės ligonines ir institutus. Vieną pavakari, besikalbėdamas su savo naujaisiais draugais, jau buvau manęs, kad man vaidantis pradėjo nuo tų visų ilgų mano kelionių. Žvilgtelėjęs į kitą klubo galą žiūriu ir netikiu. Stovi mano prietelius ir draugas S. Stirbinskas (Pupa), kurį prieš man išvykstant palikau savo namus saugoti. Sakau jau visai blogai su manim. Tačiau pasirodo, kad dar ne taip blogai buvo, nes šis draugelis ir sugalvojo aplankyti savuosius Lietuvijoje ir vėliau pakeliauti po Europą. Pasirodo pasaulis yra toks mažas, o Londono klubas toks puikus visų prieglobstis.

Londone teko susipažinti su Amerikos lietuvių skulptoriumi A. Brazdžiu, kuris savo moderniosios skulptūros klasėje, jau yra iškilęs į pasaulinio masto dailininkus. Jo didelės skulptūros puošia jau kelis didžiulius pastatus, kai apie jį yra pla-

čiai rašoma pasauliniuose meno žurnaluose. Palikęs Ameriką jau prieš kelis metus, sukūręs šeimą su vietine gimusia lietuvaite, jis savo darbus šiandien vertina jau tūkstančiais ir australus vertina kaip savo kultūros, meno ir nieko gero neturinčius kengūras, dėl ko mes keletą kartų turėjome gana karštokus ginčus, tačiau visuomet užbaigdavome draugiškai. Geriausia šio žinomojo skulptoriaus pokalbių tema yra — uošvės, po ko jis visuomet pasidaro labai malonus.

Netoli Lietuvių Namų yra garsusis Londono turgus, kuriame daugiausiai yra parduodama visokiųjų senoviškų ir antikinių dalykų. Vaikščiojau ir aš čia gerą pusdienį, stebėdamasis kiek daug visokiųjų senoviškų "trantų", kurių aš savo namuose ir už gerus pinigus nelaikytčiau, čia yra labai didelės vertės. Šioje Porta Bala vietovėje dvi krautuvės su senoviškomis prekėmis turi ir buvusi melbournietė G. Gasiūnienė, kuriai dažnai padeda sydnėjiskė mokytoja K. Janavičiūtė. Malonu buvo apsilankyti p. Gasiūnienės krautuvėlėse ir vėliau puikiuose namuose, kurie yra kaip didelis senoviškas muziejus.

Apie 40 mylių nuo Londono yra lietuviškoji "Sodyba", taip pat priklausanči Lietuvių Klubui. Ši didžiulė kurortinė vietovė yra ypatingai graži ir tikra poilsio vieta. Esantis puikus didžiulis pastatas turi gana daug išnuomojamų kambarių, puikią virtuvę, gražius du barus ir šokiams salę, kurioje savaitgaliais būna šokiai ne tik vasarotojams, bet ir aplinkiniams anglams. Priekyje esąs ežerėlis, nuo kaitros šiuo metu nors ir nusekęs truputį, bet savyje vis tiek nemažai turis žuvų, suteikia žuvautojams malonumą, kai truputį toliau miške esąs maudymosi baseinas, yra didysis vasaros malonumas. Ši sodyba turi apie 65 hektarus žemės. Mano manymu būsimoji Jaunimo Kongreso stovykla niekur kitur Europoje negalėtų rasti ideališkesnės vietos kaip šioje vietovėje, ypatinai kai čia viskas yra lietuviška ir taip gražu, netgi su puikiu lietuviško stiliaus kryžiumi, puošiančiu

įvažiavimą. Visos šios lietuviškosios kurortinės sodybos šeimininkai yra Bernadeta ir Justinas Snabaičiai.

Tai ypatingai puikūs žmonės į sodybą įdėję visą savo širdį. Visą pastatą puošia lietuviškieji vaizdai, grindis specialiai išaustas lietuviškųjų raštu kilimais, vaikų graži lietuviškoji kalba, kurią net ir jų gražusis vilkas geriau supranta negu anglų. Šone pastato specialiai pensininkams pastatyti namai, kurie iš gaunamų 19 svarų, sumokėję 14, gauna visą pilną išlaikymą. Netoliese nuo sodybos gyvena šeimininkės tėveliai, turintieji savo gražų namą. Tai buvę ūkininkai nuo Vilkaviškio J. Navickas su žmona. Malonu buvo juos aplankyti, gėrėtis jų minimaliniu lietuviškuoju ūkiu ir stebėtis, kad šis 73 metų ūkininkas šiandien taip domisi visais lietuviškais reikalais, gauna tiek daug lietuviškos spaudos ir yra dar tvirtas kaip tas lietuviškas ažuolas.

Atsisveikinant su Londono ir "Sodybos" lietuviais, man buvo gaila palikti šiuos taip puikius žmones ir jų parodytą draugiškumą. Ačiū labai. Gi bebūnantiems Londone lietuviams yra tikrai būtina aplankyti Lietuvių Klubą ir, jei yra laiko, paatostogauti Sodyboje, kuri net ir savo nuolatinį kunigą turi, tai kun. A. Gėryba, kuris dirba su anglais, gyvena Sodyboje ir yra vienas iš kunigų, suprantančių šiuo dienu gyvenimą, moka pažinti žmogų ne tik iš materialinės, bet ir iš jo vidurinės pusės, o šeimininkui būnant užimtam, net ir alutį "pašinkavoti".

DESIGNER

MINOR LAY-OUT

MEDIUM SIZE
AUTOMOTIVE PARTS
MANUFACTURER
HAS OPENINGS IN
ENGINEERING DEPT.
FOR DESIGNERS
AND MINOR LAY-OUT
WITH EXPERIENCE IN
AUTO BODY HARDWARE.
GOOD WORKING CONDITIONS.
FRINGE BENEFITS
AND OVERTIME.

APPLY IN PERSON

FERRO Mfg.

1380 E. WOODBRIDGE
DETROIT, MICHIGAN 48207

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Garbinga sukaktis

MYKOLAS GURECKAS

Dr. Ksaveros Žilinskienės 80 metų sukaktis rugpjūčio 28 d. buvo iškilmingai atšvęsta. Pagerbimas ir vaišės įvyko jos dukros dr. Vitos Vileišienės-Sharwin rezidencijoje Woodbury, Ct. Waterburio lietuvių kolonija, vietinės lietuviškos organizacijos ir nemažai svečių iš Bostono, Chicagos, Pensilvanijos ir New Yorko susirinko pagerbti solenizantę. Atsilankė virš 150 asmenų. Po sveikinimų ir programos, kurią gražiai pravedė dipl. mišk. J. Brazauskas, svečiai buvo pavaišinti gausiais užkandžiais, išgerta taurė šampano už dr. K. Žilinskienės dar ilgus ir sveikus metus.

Pagerbimas buvo suruoštas kaip staigmena apie kurią dr. K. Žilinskienė nieko nežinojo ir todėl atvykus ir pamačius tiek daug artimųjų ir pažįstamų buvo sujaukinta iki ašarų. Į daugybę sveikinimų ir linkėjimų ji atsakė trumpa ir gražia kalba, kurią sutrumpintai čia paminėsiu:

"Stoviu akivaizdoje gausiai susirinkusių bičiulių, labai džiaugiuos ir esu sujaukinta, tiesiog nerandu tinkamų žodžių savo jausmams išreikšti.

Šio mėn. pradžioje dienraštyje "Draugas" perskaičiau žinutę apie skautus sukaktuvinius — prof. J. Kuprionį — 75 metai, Jurgelą — 75 metai, — Saulaitį — 70 metų dr. K. Žilinskienę 80 metų. Perskaičius — susmelkė krūtinėje. Kada minimi metų skaičiai 70-75-80 neveikia taip jaudinančiai, bet kada skaitai spausdintą raštą ir matai skaičius, mano atvejuje, tiesiog apstulbsti ir susimąstai... Viešpatie, nejaugi aš esu tokia sena!? Juk aš taip visai nesijaučiu...

Gimiau 1896 m. rugpjūčio mėn. 27 d. Brooklyn, N. Y. aš didžiuojuos, jog mano gimtinė yra š. Amerika — laisvės, demokratijos ir sveikumo šalis, priglaudusi tūkstančius nukentėjusių vargšų, benamių. Bet, taip pat esu laiminga ir išdidi, jog mano tėvynė bočių tėvų žemė, kur augau, išėjau mokslus, gyvenau ir dirbau — yra brangi nepamirštama Lietuva.

Mano gyvenimo kelias buvo nelengvas ir vingiuotas. Prisiėjo nemažai kliūčių nugalėti, nusivylimus pergyventi. Padariau gyvenime daug klaidų, pergyvenau daug skausmingų valandų, bet turėjau ir daug gražių, saulėtų dienų. Geras Dievas ištisė savo stebuklingą ranką per visą mano gyvenimą, manę globojo ir teikė pagalbą, leisdamas sulaukti tą džiaugsmingą dieną.

Turiu didelę šeimą — 18 anūkų ir 2 proanūkes. Šeima, vaikaičiai džiugina ir skaidrina mano senatvę. Jau mano gyvenimo kelias artėja prie pabaigos. Turiu neužbaigtų darbų, svajoju dar pamatyti Lietuvą ir beabejo trokštu savo Tėvynei laisvės, bet to nesulauksiu."

Dabar keletą minčių apie pačią solenizantę.

Dr. K. Žilinskienė 3-čius metus eidama su tėvais nuvyko į Lietuvą. Ten augo, mokėsi įvairiose mokyklose. Baigė Kauno konservatorijos dainavimo skyrių. Vėliau Kauno universiteto medicinos fakulteto odontologijos skyriaus pirmąją laidą. Ilgus metus dirbo Kaune kaip dantų gydytoja. Ištekojo už pulk. medicinos dr. prof. Jurgio Žilinsko. Šalia savo profesinio darbo dalyvavo ir dirbo įvairiose

Keturios kartos šioje nuotraukoje... Iš kairės: Birutė Vileišienė-Sharwin, sukaktuvinė dr. Ksaveros Žilinskienė, Petras Vileišis, jr. ir proanūkės Onutė ir Regina.

visuomeninėse organizacijose. Buvo viena iš steigėjų Moterų Seklyčios — draugijos, kuri nuveikė daug gerų darbų. Vėliau buvo išrinkta garbės nare ir mecenatė medicinos, odontologijos studentų korporacijos "Patria".

Aktyviausiai dalyvavo skautų veikloje. 1938 m. buvo išrinkta Sesių vade ir tose pareigose išbuvo iki tragiškos Lietuvos okupacijos. Tame laikotarpyje ji ir jos šeima buvo komunistų persekiojama ir jiems reikėjo slapstytis. Vokiečių okupacijos metu persikėlė gyventi į savo ūkį Ukmergės apskr. Pagirų valsčiuje, kuriame ji pavyzdinčiai ūkininkavo. Jos vyras prof. J. Žilinskas profesoriavo Vilniaus universitete, o laisvą laiką taip pat praleidavo ūkyje. Kadangi tuo laiku buvo didelis trūkumas daktarų ir vaistų, jie abu nesiėmė išlaikyti, laiko ir darbo suteikiant mediciniską pagalbą apylinkės ūkininkams ir jų darbininkams.

Antros sovietų okupacijos metu pasitraukė į Vak. Vokietiją. Čia atgijus skautų veiklai, kuriai vadovavo Vilniaus Universiteto doc. J. Kuprionis, buvo pakviesta į skautų vadovaujamą organą Sesių Vyr. Skautininkė. Tose pareigose išbuvo iki išvažiavimo gyventi į š. Ameriką.

1968 m. dr. K. Žilinskienė atvyko į Vyr. Tautinę skautų stovyklą Rake, kur ji buvo entuziastingai sutikta. Čia jai buvo įteiktas aukščiausias sąjungos garbės ženklas GELEŽINIS VILKAS už jos ypatingai didelius nuopelnus lietuviškai skautybei. Vėliau aplinkybių verčiama dr. K. Žilinskienė lietuvių skautybės darbais galėjo domėtis tik iš tolo.

Jos vyras prof. J. Žilinskas aktyviai dalyvavo lietuvių tautininkų veikloje. Waterburio lietuvių tautininkų skyrius už nuopelnus tautiškai veiklai ir lietuvių bei išrinko jį garbės nariu.

Gyveno Waterburyje gan ilgai. Prof. dr. J. Žilinskui

mirus, likvidavo savo nuosavybę ir persikėlė gyventi į Floridą. Žiemą praleidžia Floridoje, o vasarą — pas dukrą Vitą, Woodbury, Ct., arba pajūrio rezidencijoje — Westbrook, Ct. Čia ji vėl turi progos susitikti su senais pažįstamais ir pasidžiaugti anūkėliais.

Baigiant, negalima praleisti nepamirėjus, kad dr. K. Žilinskienė įdukrino dvi mažametes giminaites, kurias išvežė iš Lietuvos. Čia jas augino, globojo ir leido į mokslus. Vėliau jos ištekojo ir sukūrė dideles, gražias šeimas. Jos gyvumas, būdo jautrumas, disciplina fizinio gyvenimo, tai tos savybės, kurios išlaiko dr. K. Žilinskienę iki dabar sveiką, dvasiniai ir protiniai jauną.

PERSIKĖLĖ Į FLORIDĄ

Kazimieras ir Stasė Urbšaičiai, gyvenę Waterbury, Conn., rugsėjo 14 d. persikėlė gyventi į Floridą. Waterburio lietuvių kolonija labai apgailestauja jų išvykimą. K. Urbšaičiui išvykus jo asmenyje nustoja viena iš darbingiausių lietuviškų darbų veikėjų ir gynėjų.

K. Urbšaitis, buv. Lietuvos aviacijos kapitonas, ypatingai pasižymėjo atgai-

vinime KARIO žurnalo. Jis taip pat buvo vienas iš steigėjų Ramovėnų draugijos.

Senos kartos lietuvių veikėjams žymiai sumažėjus perėmė dviejų klubų ir lietuviškų kapinių vadovavimą ir jų ekonomišką pertvarkymą. Išvyksta nepabaigus Waterburio Lietuvių Bendruomenės pirmininko kadencijos. Jo pareigas laikinai perėmė taip pat veiklus visuomenininkas ir bendruomenės vicepirmininkas Viktoras Vaitkus.

Waterburio lietuviškos organizacijos Urbšaičiams suruošė iškilmingas išleistuves, kuriuose dalyvavo virš 100 žmonių. Tą minėtą progą organizacijų atstovų buvo pasakytos kalbos ir įteiktos Kazimierui ir Stasei Urbšaičiams dovanos.

MACHINIST—MAINTENANCE

TO MAKE PARTS AND MAINTAIN AUTOMATIC PRODUCTION EQUIPMENT O. T. AVAILABLE, DAY SHIFT ONLY. GOOD BENEFITS, PENSION, STEADY WORK. CLIFTON N. J. (201) 772-3200. (55-39)

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED ALL AROUND MILL HANDS Experienced on HORIZONTAL & VERTICAL MILLS. Be able to set up & operate, work from blue prints & close tolerance. Air conditioned shop & all benefits. CENTURY TOOL CO. 32201 N. Avis Dr. Madison Heights, Mich. 48071 E.O.E. (34-40)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į Lietuvą išvyksta iš BOSTONO ir NEW YORKO GRUODŽIO 22 D. ir grįžta SAUSIO 5 D. /Leningradas, Vilnius, Kaunas, Ryga, Maskva ir Helsinkis/

KAINA TIK \$875.00 /double occupancy/

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

1977 metų ekskursijos į LIETUVĄ prasideda balandžio 6 d. Registracijas priimame dabar.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Air fares subject to changes and Government approval.
Norintiems atsklviešti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalingus išskvieto dokumentus.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

ŠTAI, IMA IR ATSTITINKA

REGINA ŽYMANTAITĖ

"Akiračių" mėnraščio liepos numeryje V. Rastenis rašo apie įvykusį demokratų partijos platformos komiteto suvažiavimą Providence, R. I. Jam, matyt, nepatiko ir mano ten dalyvavimas ir Dirvai duotas trumpas papildymas prie LB informacijos, paskelbtos kituose laikraščiuose, todėl jis Akiračiuose stengiasi mane suniekti, kaip nieko neišmanančią, nesugebančią ir net neteisingą informaciją Dirvai pateikusi.

V. Rastenis mane kaltina, kad aš dalyvavusi minėtos demokratų platformos komiteto svarstymuose per maža suteikiau Dirvai žinių ir dar pavėluotai. Noriu paaiškinti, jog reikalui esant, mielai suteikiu Dirvai reikalingų žinių, kai turiu galimybių. Bet šiuo atveju, ne kartą jau teko dalyvauti panašiais atvejais Washingtono kartu su LB vadovais ir buvau prašoma LB informacijos vadovės nerašyti, o tą pareigą palikti jai, kaip LB informacijos vadovei. Man šitai atrodė natūralu. Jei LB informacijos teikėjai dalyvauja, o mes kiti esame tik LB eiliniai nariai, tai jiems teikiama ir pirmenybė, jų pareiga stebėti, matyti ir savaip vertinti visų lietuvių darbų ir apie tai informuoti visą visuomenę, tuo labiau, kad jie važinėja visuomenės išdo lėšomis, kai tuo tarpu kitų organizacijų atstovai ir net spaudos, aukoja savo lėšas ir niekam apie tai nesigiria. Gerbdama šį LB pageidavimą nei tos platformos aprašymu nesirūpiu. Bet, kada spaudoje pasirodė, kad LB informacija pasiskelbė tik apie save, kitų dalyvavusių lietuvių nepaminėjo, tai gavusi iš Washingtono (man neprašant) A. Valuchek, Director Nationality Division, Democratic National Committee nuotrauką ir tą laikraštį, kur buvo paminėtas A. Varnas, pasiunčiau Dirvai, o redaktorius iš anksto žinojo ir apie mano ten dalyvavimą. Kodėl JAV laikraštis paminėjo tik A. Varną, tai V. Rastenis turėtų paklausti The Providence Sunday Journal redaktorių, jų reporteris visą laiką ten pats dalyvavo.

Akiračiuose V. Rastenis man priekaištuoja dėl Dirvoje tilpusios nuotraukos, būtent: "Tenka spręsti, kad Dirvos bendradarbis Regina Žymantaitė irgi ten buvo, bet tik nusifotografavo su komiteto pareigūnais, Dirvai nieko apie liudijimą neparašė, tik po mėnesio prisiuntė laikraščio išplėšą... Ar daugiau niekas iš lietuvių ten nepasirodė?"

Tą patį klausimą jis turėtų statyti LB atstovei, kuri tik save tematė. Aš jau minėjau, kodėl nerašiau, taigi spaudoje pamačius nepilnai suteiktas žinias jas papildžiau, ką LB buvo pamiršusi.

DEMOCRATIC

NATIONAL COMMITTEE 1625 Massachusetts Ave., N.W. Washington, D.C. 20036 (202) 797-5900

March 11, 1976

Miss Regina Žimantaitė,
231 East 81 Street,
New York, N. Y. 10028

Dear Miss Žimantaitė:

Governor Philip W. Moel of Rhode Island in connection with his assignment as Temporary Chairman of the 1976 Democratic Platform Committee is scheduling an informal hearing with the national leadership of a number of ethnic groups who have played such an important role in American life. The meeting will be held in Providence, R. I. on Saturday, March 27th at the Cranston Hilton Inn, beginning at 9:00 a.m. and lasting through the afternoon.

He would be very pleased if you would testify before this special session of the Platform Committee. Your testimony should be in written form, and I would ask that you summarize it orally. Your testimony will become a part of the records available to the full membership of the Platform Committee.

Please, let me know by March 20th whether you plan to testify at the March 27th hearing.

With best wishes,

Sincerely,

ajv-jn

Andrew J. Valuchek
Director, Nationalities Division

Aš, gerbiamas Akiračių bendradarbi, nenusifotografuoti buvau, bet oficialiai kviesta. Jūsų žiniai čia pridėdu kvietimą. Paskaičiau New Yorko skyriaus ALTos pirmininko A. Varno vardu siūlomą platformą ir tik komiteto oficialiam fotografui darant nuotraukas, iš eilės pakartotinai buvau kviečiama kartu atsistoti nuotraukai. O kalbant apie nuotraukas iš esmės, tai Akiračių bendradarbis laikraščius skaitydamas turėtų dėvėti stipresnius akinius, nes LB atstovų nuotraukų visados pilni laikraščiai. Buvo jų daug ir iš tos platformos. O kartą skaičiau ir mačiau viename žurnale PLB pirminko net devynias nuotraukas tam pačiam numerį.

V. Rastenis teisina LB atstovę, kad ji parašė tik apie savo atliktą darbą ir tai esą natūralu. Bet tai yra tik viena medalio pusė. Man rodos, LB skelbiasi apimančią, jungiančią visus lietuvius į bendrą darbą ir pati esu girdėjusi valdžios pareigūnams prisistatant visu JAV lietuvių vardu, tad jei mato tik save, tai JAV LB vardas neapima visu, o tik išrinktuosius saviškius, nežinia pagal kokią kategoriją.

Toliau straipsnio autorius V. Rastenis aiškina man spaudos korespondentų pareigas, esą jiems tik kitus fotografuoti, o ne patiems fotografuoti. Prisipažinsiu, jog šis Akiračių mestas į mane akmuo norint suniekti mano pastangas yra jau pavėluotas ir štai kodėl.

Į lietuvišką visuomeninį gyvenimą pradėjau įsijungti dar palyginus neseniai. Išgirdus New Yorke per radiją, kad bus lietuvių demonstracija dėl Simo Kudirkos nepavykusio šuolio į laisvę, nuėjau ir aš demonstruoti, nešiojau plakatą. Tokia visų lietuvių vienybė mane sujaudino, uždegė tautinius jausmus. Susipažinau su eile naujų žmonių ir vėliau jų kviečiama lietuviškam

reikalui pasitarnauti, mielai sutikdavau. Pakviesta įstočiau į LMF klubą New Yorke, Pabaltijo Moterų Tarybą, kurios pirmininke esu, įsirašiau kviečiama į LB Queens apylinkę nariu, įstočiau į ALT S-gos skyrių ir mielai sutikau atstovauti Lietuvių Tautiniam Sąjūdyje.

Lietuviška siela manyje glūdėjo nuo pat vaikystės, nors lietuvių kalba dėl gyvenimo sąlygų nebuvo man lengva. Bet jau nuo 18 metų amžiaus gyvendama Toronte daug kartų tautiniais rūbais vilkėdama esu įvairiomis temomis kalbėjusi kanadiečiams daugiausia "Ką man reiškia laisvė" vis įterpdama lietuviško aspekto, kviečiama Lester Pearson, vėliau buvusiu ministru pirmininku.

Akiračiai moko mane, kaip į laikraštį rašyti, bet aš studijuodama Hunter kolegijoje New Yorke pati redagavau studentų Archeology Club leidžiamą Newsletter, rašiau į Hunter kolegijos leidžiamą "Newspaper" ir vis buvau prašoma daugiau rašyti. Kam įdomu, gali pasitikrinti. Esu klausiusi ir žurnalistikos paskaitų.

Baigusi kolegijoje Political Science mokslus bacheloro laipsniu magistro laipsniui pageidavau temos, kuri kuriuo nors požiūriu liestų Lietuvos istoriją. Profesorius paskyrė "The Origin of the Lithuanian Social Democrat Party". Negaliu girtis, man buvo nelengva, bet medžiagą imdama iš visų prieinamų lietuviškų istorijos šaltinių

AR VERTA ŠLOVINTI BEGEMOTĄ?

Nusipelnę garbės, rodos, mes tikrai niekam nepavydime ir pagerbimo žodžių ir veiksmų netaupome. Nors išeivijoje dosnia valdžios sauja ir negalime nusėti savo tautiečių krūtinėms šimtais medalių už ištikimumą partijoms ar gudrybių visuomenės išdo melžimą, bet užtat mūsų laikraščių puslapiuose mirgėte mirga juodai pabrauktos pavardės žmonių, kurie ilgus metus darbavosi lietuviškose organizacijose, prenumeravo ir platino laikraščius, rinko aukas ir patys nesigailėdami aukoję, pagaliau net ir tu, kurie prakaituodami kepė kugelį su spirgučiais mūsų kultūrinių renginių lygiui pakelti ir arbatinėm stiklinėm saikojo velnio ašaras tautinei dvasiai sustiprinti.

Visi jie kuo nors nusipelnė, kad mes iki šiol susitikę dar galime lietuviška labia diena pasisveikinti, lietuviškai paūtiuoti, lietuviškai pasibarti, lietuviškai susituokti ir lietuviškai apdūšauti sugrįžti į žalią žemės velėną.

Mes nesigailime pagarbos ir šilto paminėjimo net ir kitataučiai, kuris greta mūsų gyvena, mums nekenkia, o supranta mūsų tautos rūpesčius ir mus paguodžia.

Bet kodėl vienas ar kitas mūsų laikraštis kartais pa-

pradedant nuo 18 amž. iki sovietų okupacijos, turėjau labai įsigilinti į Lietuvos praeitį ir tuo pačiu savo studijoje iškelti į svetimą pasaulį lietuvių tautos kovas dėl laisvės, jos laimėjimus ir kančias. Studiją įteikiau prieš tris savaites. Dėl mano neturtingo lietuvių kalbos žodyno, darbas užtruko ilgai, bet ją pabaigus aš pati pajutau milžinišką skirtumą kalbos vartojime žodžiu ir raštu, o taipgi gerai susipažinau su Lietuvos istorija ir literatūra. Kai aš kurį laiką ruošdavau ir kalbėdavau po vieną valandą radijo programas anglų kalba, tai vis stengdavaus įtraukti vieną kitą lietuvišką temą ar asmenį ir šiaudien gailiuosi, kad mano lietuviškos žinios dar toli gražu, nebuvo kaip šiandien taip gili, būčiau daug daugiau pagarsinus Lietuvos vardą.

Akiračiuose V. Rastenio tendencingas straipsnis manęs nesujaudino, galiu tik jo paties žodžiais užbaigti: "Va, šitokių dalykų rimtoji informacija tai tikrai neturėtų būti. Bet, štai, ima ir atsitinka..."

sišauna be saiko šlovinti mūsų tautos gyvą numirėlį, kurį iš tikrųjų net gėda viešai prisiminti ir mūsų visuomenei savintis? Pavyzdžiui, šlovinti tą nepriklausomoje Lietuvoje išžindyta ir aukštai išmokslintą čia svarią praturtėjusį dabar vadinamąjį "tremtinį", kuris per porą dešimtmečių —

nėra nė kojos piršto pajudinęs lietuviškam reikalui;

nė pusės dolerio aukojęs jokiai šalpos ar kitai organizacijai;

neprenumeruoja jokie lietuviško laikraščio ir neskaito jokios lietuviškos knygos;

neapsilanko jokiam lietuviškame renginyje;

visiškai nesisieloja nei Lietuvos laisvę, nei nelaisvę;

su tokia pat savo pridėtine pačia namie grevezoja tik angliškai, o jų vaikai nesupranta nė vieno lietuviško žodžio;

ir dar viešai didžiuojasi, kad, esą, jo šeima jau seniai pasitraukusi iš "lietuviško geto".

Ir už visa tai nemokamai pagirdytas korespondentas smulkiai aprašinėja šio tautinio begemoto jubiliejus iškilmes, jo rezidencijos apmušalus, baldus, šnapso skonį, užkandos gausumą ir, pridėjęs dar sveikinimą "Ilgiausių metų!", savo litoniją perša redakcijai...

O ji kartais ir išspausdinama kitų tautiečių "pasigėrėjimui"...

Ir kyla mintis, ar neužtektų kartais tikrai vienu sakiniu paminėti tokių žinduolių šermenis, o ne susirietus liaupsinti jų sukiaulėjimo jubiliejus?

(Keleivis, 1976. 9. 14 Nr. 35).

MACHINISTS

Machinists with set up experience needed for following positions:
CONE SCREW MACHINE
TURRET LATHE W/S
INTERNAL & EXTERNAL GRINDER
2nd shift
Fringe benefits.
PLEASE CALL 216-486-2700
MUTURAL METAL
PRODUCTS, INC.
17600 S. WATERLOO RD.
CLEVELAND, OHIO 44119
(39-40)

LINOTYPE MACHINISTS

NAT'L printing firm seeking full time machinists for maintaining 4 tape operated linotype. Previous elektron & autsetter. Experienced required. New Orleans Location. Excellent wages & fringe benefits. Apply or call collect to
JOHN DUNHAM
P. O. BOX 50547
NEW ORLEANS, LA 70150
504-254-0614
E.O.E.
(34-41)

SENIOR CITIZENS

STUDIO AND 1 BEDROOM APARTMENT FOR \$97.00 TO \$145.00 PER MONTH. INCLUDES ALL UTILITIES.
ALLAN TOWERS 313-962-5292
PARKVIEW PLACE 313-964-4999
ELMWOOD TOWERS 313-964-6577
(37-40)

DIE MAKERS

Are you interested in good wages, overtime excel. fringe benefits, including profit sharing, working in a new air cond. shop? All of this available at our new location in Saline, Mich. An excel. community to locate your family or a short drive via I-94 or US-23. For further information inquire at Crescive Die & Tool, 905 Woodland Dr., Saline, Mich. We are open Saturdays for applications.
(37-40)

DAILININKAS ANTANAS RŪKŠTELĖ SUKAKTUVININKAS

Z. JUŠKEVIČIENĖ

Dailininkas A. Rūkštelė yra stilistas, realistinės meno krypties atstovas, plačiai išeivijai pažįstamas, kaip peizažistas, bet esmėje jis yra portretistas, kritikas ir pirmasis Lietuvos meno istorikas. A. Rūkštelė yra nutapęs daugybę portretų, kurie bus išstatyti sukaktuvinėje parodoje, įvyksiančioje š. m. spalio 1-10 dienomis Chicagoje, Tautiniuose namuose. Dailininkas yra sukūręs nutapęs daugybę figūrinių darbų, triptikų ant didelių išmielių drobių. Yra sukūręs ir akibrokštų politinės temos darbų, charakterizuojančių laiko dvasią. Kaip tai: "Taikos konferencijos užkulisuose", "Dialogas po dialogo", kur blogio — gėrio pokalbyje nugalėtoju išeina demonas. "Dvidešimtojo amžiaus garbė ir gėda", kur atvaizduotas Jungtinių Tautų dviveidiskumas. Tautinės minties ryškesnieji jo kūriniai:

"Tremtinių Motina", "Lietuviai partizanai žvalgyboje", "Ant Vigilant laivo", Romo Kalantos auka, "L. Didysis kunigaikštis Vytautas prie Juodųjų marių" ir daugybę kitų pasigėrėtinų kompozinių darbų.

Aukščiau išvardinti ir neišvardinti dail. A. Rūkštelės darbai, yra buvę išstatyti meno galerijose, kūrinių parodose, kur yra susilaukę visuomenės dėmesio ir įvertinimo. Dailininkas yra kūrybingas, produktyvas ir gana dažnai prisistato visuomenei su savo naujais meno darbais, vienas ar bendrinėse dailininkų parodose. Šiemetinė, jo amžiaus sukaktuvinė paroda rengia Chicago skyriaus žurnalistas, kaip LŽS-gos nariui. Paroda įvyks š. m. spalio mėn. 1-10 dienomis, Chicagoje, Tautiniuose namuose.

Biografiniai bruožai

Dail. A. Rūkštelė yra ne

vien tik profesionalas dailininkas, bet pirmiausia jis yra kietasprandis patriotas. Tad dailininko amžiaus sukakties proga verta ties jo asmeniu stabtelėti ir žvilgtelėti į jo nueitą gyvenimo kelią. A. Rūkštelės jaunystės kelias sutapo su atgimstančios jaunos Lietuvos keliu. A. Rūkštelė yra liudininkas anų istorinių Lietuvos laikų, kaip Lietuva kėlėsi į laisvę, į kaip jaunimas entuziastingai veržėsi į mokslą į šviesą, nebojant medžiaginių nedecklių, karo audrų. Mokslo troškimas, Lietuvos laisvė, tautos gerovė, tai ir buvo ano meto Lietuvos jaunimo aukščiausi idealai, kurie ir liko neatjungiami iki mirties, visiems Nepriklausomos Lietuvos vaikams, ką liudija ir dail. A. Rūkštelės tautinis idealizmas, jo kovinga tautinė dvasia.

A. Rūkštelė gimė Lietuvoje, Degučių kaime, Zara-

Dail. Antanas Rūkštelė, kuriam šiemet sukako 70 metų amžiaus. Ta proga ruošiamą jo kūrinių paroda Chicagoje, Tautiniuose Namuose, spalio 1-10 d.d.

sų apskrityje, 1906 m. spalio 22 d. Gimė tarp kalnų, ežerų ir miškų. Kas reiškia, kad pati motina gamta jam padovanojo menininko sielą. Pradžios mokyklą baigė Petrapilyje, po Rusijos revoliucijos grįžo į Nepriklausomą Lietuvą, į Vilniaus karštą. Mokėsi Vilniuje, Vytauto Didžiojo gimnazijoje, gyveno kun. Legaus privačiai išlaikomame bendrabutyje, kuris buvo gana toli už miesto, tad jaunam Antanui teko kasdieną nueiti į gimnaziją ir grįžti padarant 12 km. žygį. Tai buvo metas, kada vyko Lietuvos nepriklausomybės kovos ir per Vilnių ėjo karo frontas: gaudė patrankos, žvimbė kulkos...

A. Rūkštelė Vytautų Didžiojo gimnazijos tris klases baigęs, dėl nepalankių aplinkybių, buvo priverstas iš Vilniaus bėgti. Mokėsi Zarasuose, Utenoje, gimnaziją baigė Kaune. Į meno mokyklą, Kaune įstojo 1925 m., baigė 1929 m. Tais pat metais atliko karinę priverstą, savanoriu stojo į karo mokyklą, baigė penktą aspirantų laidą, Vytauto Didžiojo metais, 1930-tais gavo jaunesnio leitenanto laipnį.

Studijavo Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, humanitariniame fakultete, kur pagrindiniu dalyku pasirinko Lietuvos istoriją, antriniu — filosofijos sistemų grupę. Baigęs kursą, išlaikęs egzaminus persikėlė į Vilniaus universitetą. A. Rūkštelė pakeitė universitetą patartas ano meto Vilniaus Universiteto humanitarinių mokslų fakulteto dekanas dr. J. Puzino, šiuo metu gyvenančio Chicagoje. Dekanas patarė A. Rūkštelėi baigti Vilniaus Universitetą ir būti pirmuoju Lietuvos meno istoriku. Šitą pa-

tarimą jis mielai priėmė, juo labiau, kad jis jau buvo pasireiškiantis meno kritikas. Vilniaus Universitetą baigė 1943 m., kaip diplomuotas lietuvių meno kritikas.

A. Rūkštelė spaudos darbuotojas, knygų autorius

Būdamas penktoje gimnazijos klasėje, Utenoje A. Rūkštelė redagavo gimnazijos mokinių laikraštį "Pirmieji žingsniai". Gi nuo 1927-tų metų jau yra daugelio laikraščių ir žurnalų bendradarbis. Daugiausia rašė meno klausimais, reikėsi kaip meno kritikas. Parašė meno knygas: Lietuvių tautodailė, kurią išleido Lietuvių Dailės draugija, 1929 m. Būdamas Vytauto Didžiojo Kultūros muziejaus etnografinio skyriaus vedėjas atsidėjo mokslo studijoms, šio pasėkoje parašė naują teoriją apie lietuviškų kryžių kilmę ir jų formų plėtotę Lietuvoje. Parašė ir kitą studiją — "Lietuvių liaudies statybos formų sudarymas ir jų priežastys". Šis mokslo darbas buvo paskelbtas V. D. Kultūros muziejaus metraštyje, 1940 m. A. Rūkštelė paskelbė naują požiūrį į lietuvių liaudies raizinių atsiradimo ir jų plitimo priežastis.

Spaudoje nenutrūkstamai dirbo gyvendamas Vokietijoje, lageriuose, rašo gyvendamas ir emigracijoje. Šiuo metu A. Rūkštelė sielojasi, turi ryžto užbaigti senai pradėtą rašyti knygą apie meną, kur meno klausimai yra nagrinėjami naujoje šviesoje ir santykių sąrangoje su žmogumi. Dail. A. Rūkštelė priklauso Lietuvių žurnalistų Sąjungai, yra aktyvus jos narys.

(Pabaiga kitame numeryje).

Mokame aukščiausią nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI

Open
Saturdays
Closed
Mondays

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING
Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

LIETUVIŲ MENO PARODA

Detroito Lietuvių Bicentennial Komitetas, JAV 200 metų sukakties proga, Tarptautiniame Institute surengė didingą meno parodą. Tautų salėje 41 vitrina buvo pripildyti įvairiais lietuvių meno kūrinių. Šios parodos iškilmingas atidarymas įvyko rugsėjo 19 d. su pietumis ir menine dalimi. Atidarė ir žodį tarė tautų salės pirmininkė Renee Van Dewater. Po jos dar kalbėjo: Tarptautinio Instituto prezidentas Paul Komives, Kelly Fritz, Brian John Smith ir lietuvių Bicentennial Komiteto vicepirmininkė Stefa Kaunelienė. Ramunė Mikailienė išvardino Lietuvių Bicentennial Komiteto narius ir jų vardu su Stefa Kaunelienė ponai Renee Van Dewater įteikė gražią tautiniais rūbais aprengtą lėlę.

Po to vyko į kitą salę, kur buvo duodami įvairių patiekalų pietūs. O tie pietūs jau ne tokie paprasti buvo. Gavome kugelio, netikro zuikio su grybu padažu ir troškintais burokėliais, kiaulienos vyniotinių, lašinėčių, tortų, įvairių kepsnių, kavos, arbatos ir punčo. Aptarnavo sesės birutininkės, o po stiklėlių šermukšninės ir serbantinės dalino Algis Vaitiekaitis. Girdėjau šnekant, kad tai jo paties gamyba. O tų svečių būta nemažai. Sukosi apie 200.

Windsoro Lietuvių Tautinių šokių grupė vadovaujama Eleonoros Stanevičiūtės-Holms pašoko 4 šokius. Grojo Vytautas Petrauskas. Visi šokiai publikos buvo gerai įvertinti ir šokėjai susilaukė daug plojimų.

Tautiniais šokiais buvo baigta iškilminga meno parodos atidarymo dalis. Žmonės apžiūrino eksponatus ir jais grožėjosi. Pasakysiu,

kad tikrai buvo kuo grožėtis. Dauguma eksponatų buvo išstatyti atsivežti ar gauti iš Lietuvos. Daug matėsi įvairių gintaro išdirbinių. Bet parodoje buvo ir šių lietuvių meno kūrinių: paveikslai Richardo Bilaičio, keramika Reginos Alkevičienės, medžio drožiniai Viktoro Veselkos, šiaudiniukai Antaninos Jonynienės, audiniai Juozo Jasiūno, gražiais tautiniais rūbais aprengtos lėlės Kastulės Kirvilaitienės, Lietuvos žemėlapis Jurgio Baublio. Kai kurias vitrinas turėjo pasiėmusios atskiros organizacijos ir atvaizdavo savo veiklą: Inžinierių ir Architektų draugija, jaunimas, šauliai, Dariaus ir Girėno klubas, Detroito Lietuvių organizacijų Centras ir kiti. Viena vitrina buvo skirta Detroito gyvenantiems lietuvių rašytojams ir joje buvo įdėtos Vytauto Alanto ir Marijos Sims parašytos ir išleistos knygos. Viena vitrina buvo skirta spaudai, kitoje visiems į akis krito didelis J. Jasiūno išausta Vytis. O ką kalbėti apie velniukų kolekciją, Kun. Radvilos Lietuvos žemėlapi. Tik į salę įžengus visiems į akis krito aukštai pastatytas didelis rūpintojėlis ir šeši tautiniais rūbais aprengti manekėnai, vazos ir Lietuvos miestų herbai.

Visų vitrinų eksponatus man čia neįmanoma aprašyti. Reiktų patiems nuvykti į Tarptautinį Institutą ir parodą apžiūrėti. Paroda tęsis iki spalio mėn. pabaigos.

PAGERBS RAPOLA VALATKA

Kas nežino ar nepažįsta Rapolo Valatkos? Tai žmogus, kuris ilgą laiką vadovavo Detroito lietuviškos radijo valandėlės.

1946-1949 m. jis vadova-

vo Amerikos Lietuvių Balso Radijo klubo programoms ir vienus metus vedė to klubo chorą. Jis yra Lietuvių Katalikų Veteranų kuopos Lietuvos Vyčių (atnaujintos) 79 kuopos steigėjas, buvęs ALRKF Detroito skyriaus pirmininkas, LRKSA Centro Valdybos vicepirmininkas, D. L. O. centro valdybos pirmininkas, Detroito Pabaltiečių Komiteto valdybos narys, šv. Jurgio ir Dievo Apvaizdos veikėjas, vaidintojas ir choristas.

1950 metais pradėjo savo radijo valandėlę "Lietuvių Melodijos", kuri buvo transliuojama šeštadieniais.

1959 metais savo programą pradeda transliuoti jau tris kartus savaitėje. Jo pagalbininkais buvo: Jurgis Augustaitis, Algis Piesys, Algis Zaporackas, Onutė Valatkienė, Albertas Misiūnas, Algis Lapšys, Aida Smalinskaitė, Vida Skiotytė ir Edvardas Skiotys.

Rapolui Valatkai išėjus į pensiją ir persikėlus nuolatiniam gyvenimui į šiaurės Michiganą, Lietuvių Melodijų radijo valandėlės vadovavimą perėmė Algis Zaporackas, jo padėjėjai — Antanas Zaporackas ir Albertas Misiūnas, o pranešėjai: Edvardas Skiotys, Vida Skiotytė ir Rūta Misiūnaitė.

Rapolui Valatkai pagerbti sudarytas specialus komitetas, kurio pirmininku yra Antanas Zaporackas, š. m. spalio 10 d. 12:30 Kultūros Centre rengia pagerbtuves-pietūs. Kaina 7.50 dol. suaugusiems ir 4 dol. vaikams iki 12 metų. Bilietai gaunami: šv. Antano ir Dievo Apvaizdos spaudos kioskuose, o prie šv. Petro bažnyčios pas Albiną Andriušaitį. Taip pat Dariaus ir Girėno svetainėje, Lietuvių klubo svetainėje ir pas rengimo narius. Rezervuojant atskirus stalus skambinti Antanui Zaporackui telef. 549-1982. Organizuojama bendra dovana — lentelė su įrašais. Organizacijos norinčios prie tos dovanos prisidėti skambina Albertui Misiūnui tel. 841-3026.

ŽURNALISTŲ POPIETĖ

Spalio 9 d., šeštadienį, 3 v. p. p. Lietuvių Namuose L. Ž. S-gos Detroito skyrius rengia popietę.

Kalbės svečias iš Floridos visuomenininkas, kalbėtojas, publicistas Vilis Bražėnas. Po paskaitos žemutinėje salėje turėsime kavutę. Į paskaitą įėjimas nemokamas. Detroito ir apylinkių lietuviai kviečiame popietėje gausiai dalyvauti. Automobiliai bus saugojami.

SEKMINGA GEGUŽINĖ

Rugsėjo 12 d. surengtoje SLA 200 kuopos gegužinėje "Pilėnuose" dalyvavo apie 100 žmonių. Šiais metais vasaros oras gegužinėms vi-

Trys jaunos seselės Putname ruošiasi apaštalavimo darbui tarp lietuvių. Iš kairės: ses. Teresė M. Lukaitė, 21 m., dabar gilina teologijoje, ses. Stasė Normantaitė, 22 m., baigusi biologiją (B. S.) ir kandidatė Cecilija Bosaitė, 21 m., šiuo metu studijuojanti Annhurst kolegijoje.

■ laiškai Dirvai

SEKMĖS DIRVAI

Dirva laukiama ir mialai skaitoma mūsų namuose. Nors šiuo metu ji retesnė "viešnia", bet daug "riebesnė" ir įdomesnė.

Sėkmės Dirvai!

K. Leonaitienė

KUR YRA PETICIJOS?

Prieš ketvirtą metų buvo renkami parašai po peticija Lietuvos laisvinimo reikalu. Buvo skelbta, kad surinkta virš 150,000 parašų.

Aš, gavęs iš Margučio radijo vedėjo P. Petručio lakštus, surinkau 46,000 parašų ir jam įteikiau.

Deja prabėgo tiek metų, o apie tų peticijų likimą nieko nesigirdi. Ar jos buvo kam įteiktos ir kokie rezultatai?

Aš esu dažnai tų žmonių,

suomet buvo palankus. Ši gegužinė nuo kitų tuo skyrėsi, kad dovanoms bilietukai iš anksto buvo pardavinėjami. Laimėjo: Kl. Urbšaitis rankinį laikrodį, Marija Žalkauskienė radijo aparatą, M. Jakunskienė plaukų džiovintuvą, Leon. Petronis elektrinį skustuva, M. Kizis, E. Radas, ir Zelma Jocius pinigines dovanas.

kurie man pasirašė po peticija, klausinėjamas kas atsitiko?

Laukiu, kad atsakomieji asmenys, pradėję šį reikalą, viešai per spaudą žmonėms paaiškintų, nes kitaip ateity bus sunku gauti parašus po nauja peticija.

Pranas Budvytis
Chicago

REGISTERED NURSES

Expansion has created the need for additional RNs to work the afternoon and midnight shifts. Both full and part time shifts are available along with opportunities in most areas including ICU-CCU.

WE OFFER:

- MODERN TECHNOLOGY AND EQUIPMENT
- AN EXPERIENCED AND PROGRESSIVE MEDICAL STAFF
- CONTINUING EDUCATIONAL OPPORTUNITIES
- A RESPONSIVE ADMINISTRATION
- EXCELLENT SALARY AND BENEFIT PROGRAMS

If challenge and opportunity are what you demand then "HOLY CROSS" is the Hospital for you.

For additional information please Call or Visit:

NURSING SERVICES DEPARTMENT
HOLY CROSS HOSPITAL
4777 E. OUTER DR.
DETROIT, MICH. 48234
313-369-9100

An Equal Opportunity Employer M/F (35-39)

Sukaktuvininkas Rapolas Valatka.

S. Butkaus nuotr.

LEARN WELDING! AT

ati

ARC Technical Institute
1361 E. 55 St.

431-1050

Registration for fall classes available now.
Day and evening courses.

- Arc, Mig, Tig., oxy-fuel • Pipe welding blueprint work • Placement assistance • Approved for veterans • Eligible for Federally-insured loans and grants.

Accredited by the National Association of Trade & Technical Schools. Licensed by Ohio Board of School & College Registration (Reg. no. 71-04-02317)

CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

ANTANAS JUODVALKIS

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Grįžtant prie tautinių šokių šventės, reikia pažymėti gerą organizaciją, tvarkant tokią minią žmonių. Be abejo, buvo ir klaidų, ir nepadairumo, gal vienas kitas ne taip buvo priimtas, kaip tikėjosi, ne taip ir ne ten apnakvydintas, kur norėjo. Visumoje šventė praėjo labai pakilioje nuotaikoje, maloniai paglostė kiekvieno lietuvių savimeilę, iškilome aukščiau už kitas gausesnes tautybes. Jaunieji šokėjai ir jų vadovės-ai, gerokai pavargo ir praalko, bet savo paskirtį pavyzdinčiai atliko.

Banketo metu McCormick salėje, kurį šiltu žodžiu atidarė renginio pirmininkė Marija Remienė, o tolimesnį vadovavimą perdavė Julijai Cijūneliūnei, žodį tarė komiteto pirmininkas Bronius Juodelis ir kartu su vicepirm. Sofija Džiugienė šokių grupių vadovams įteikė pažymėjimus, o naujasis krašto valdybos pirm. A. Gečys atžymėjo nusipelnusius darbuotojus. Buvo sveikinimų žodžiu, raštu ir telegramomis.

Lėšų telkimo komisija pravedė laimėjimus ir stambiausias laimikis — 1976 metų Buickas — atiteko Phoenix, Arizona, LB kultūros klubui.

Aukštutinėje salėje susimetė jaunimas. Jų vakarienei vadovavo Jolita Kriaučeliūnaitė. Jaunimo susirinko tiek gausiai, kad buvo pilna ne tik salė, bet ir erdvūs koridoriai. Po vakarienės, dalyviai lankė jaunimą, o šis savo tėvus. Eskaleitoriais judėjimas buvo visą laiką tirštas.

Banketo komisija sunkiai dirbo, kad patenkinti paklausa ir sutalpinti svečius. Po vakarienės abejose salėse galėjo būti apie 3000 svečių, nes šokiams iš jaunimo nebuvo reikalaujama bilietų.

Baigiant tenka pasidžiaugti, kad ir lietuviai išmoko didžiųjų renginių metu mažiau kalbėti, o daugiau dirbti. Ir šios šventės metu, komiteto, kuriam energingai vadovavo pirm. Bronius Juodelis, nuopelnas, kad ne tik aukštieji svečiai trumpai kalbėjo, bet ir lietuviai kalbėtojai pasitenkino labai trumpu žodžiu, tokiuose renginiuose taip ir reikia. Žmonės susirenka ne pamokslų klausyti, bet šokių ar dainų pasidžiaugti. Jei kas nori ilgai kalbėti, tevyksta į studijų rengiamas savaites, nes tam tikslui jos ir ruošiamos.

Prezidentienė Betty Ford apdovanota rožių puokšte,

gintariniu medaljonu ir tautiniais rūbais.

Esu žadėjęs šį tą parašyti ir apie penktosios tautinių šokių šventės dailųjį leidinį. Kai pati šokių šventė yra praeityje, o jos paliktas smagus jausmas dar tebeglosto kiekvieno lietuvių krūtinę ir didžiosios spaudos bei TV malonūs atsiliepimai teikia pasididžiavimą, reikia žvilgtelti ir į tuos žmones, kurie visa tai padarė.

Tautinių šokių šventė vyko JAV Lietuvių Bendruomenės vardu, o įvykdė specialus komitetas, kurį sudarė: pirm. Bronius Juodelis, vicepirm. Sofija Džiugienė, programos direktorė Galina Gobienė, sekretorė Aldona Rauchienė, izdininkė Genė Rimkienė, teisinis patarėjas Povilas Žumbakis ir muzikinis direktorius Algis Modestas. Programos asistentai — Vanda Stančienė ir Juozas Karaziejus. Pranešėjos — Julija Cijūnelienė ir Jolita Kriaučeliūnaitė.

Komisijos: registracijos — pirm. J. Krutulienė, nakvynių — Liet. Moterų Fed. Chicagos klubas, pirm. M. Marcinkienė, transportacijos — V. Jasinevičius ir A. Alekna, informacijos — koord. A. Rauchas, lėšų telkimo — pirm. dr. D. Giedraitis, komunikacijos — pirm. dr. K. Jučas, banketo — pirm. M. Remienė, susipažinimo vakaro — pirm. St. Bacevičienė, garbės svečių globos — pirm. M. Jakaitis, pirmos pagalbos — pirm. dr. D. Povilaitis, šventės leidinio — redaktorė D. Bindokienė, dailininkė — A. Korsakaitė - Sutkuvienė, šventės bilietų — pirm. V. Šilas, bilietus platino — "Marginiai", Iz. Sinkevičiūtė, šventės plakatas — Rima Krutulytė, dekoracijos — Jurgis Daugvila, apšvietimas — koord. Č. Rukuiža, garsas — koord. Š. Gotceitas, salės tvarkymo — pirmininkas J. Purnas, a) skaučių "Aušros Vartų" tuntas — L. Jasaitienė, b) jūrų skaučių "Nerijos" — I. Jakštienė, c) skaučių "Kernavės" — R. Sušinskienė ir d) skautų "Lituanicos" — J. Šalčiūnas.

Kaip matome, vien tik komisijų pirmininkų buvo daugiau tuzino, o pridėjus visus narius prašoka visą kapą.

Šventės leidinys pradėtas reikšmingu Romo Kalantos šūkiu — LAISVĖS LIETUVAI. Sudėti sveikinimai, prisiminti mirusieji muzikai Br. Jonušas ir J. Ždanius bei tautinių šokių atgaivintoja poetė Juozė Vaičiūnienė.

Surašyta detali programa abiem kalbom. Duota trumpa tautinių šokių istorija, suminėti šventės bendradarbiai bei šokėjai. Kiek įmanoma, yra sudėtos visų šokėjų ir jų vadovų nuotraukos su trumpomis istorinėmis apžvalgomis.

Leidinio pabaigoje įdėtos dirigentų ir programą atlikusių ansamblių nuotraukos. Jungtinį chorą sudarė šie meno ansambliai: DAIVANA TĖVIŠKĖS parapijos, PIRMYN, OPEROS ir VYČIŲ. Jungtinį chorą paruošė ir jam dirigavo muzikas Aloyzas Jurgutis. Liaudies instrumentų ansamblių sudarė: Clevelando ČIURLIONIS, Detroito St. Butkaus šaulių, Toronto St. Kairio ir Chicagos B. Pakšto. Šiam ansambliui dirigavo muzikas Alfonsas Mikulskis. Grojo neolituonų ir amerikiečių orkestrai. Dirigavo A. Jurgutis ir A. Modestas pakaitomis.

Taip pat paminėti mecenatai ir rėmėjai.

Leidinyje gerai suredaktas ir labai gražiai bei švariai išleistas. Spaudė "Draugo" naujai pertvarkyta spaustuvė ofsetiniu būdu.

Šis leidinys įamžina laisvojo pasaulio lietuvių penktąją tautinių šokių šventę. Kai pati šventė, meteoru blikstelėjusi, nueina į praeitį, tai šis leidinys bylos ateinančioms kartoms apie mūsų pastangas išlaikyti lietuviybę ir ugdyti mūsų kultūrą.

Visų lietuvių gili padėka rengėjams, vykdytojams ir dalyviams.

PALIKE TĖVIŠKĖS NAMUS

Sekmadienį (IX. 12), 2 val. p. p. Lietuvių Foto Archyvas (kun. A. Kezys asmenyje), sukvietė Chicagos visuomenę į Jaunimo Centro kavinę į knygos "Palikė tėviškės namus" sutiktuves. Tai nepaprasta, neeilinė knyga, bet nuotraukomis užfiksuotas mirusiųjų miestas, lietuvių šv. Kazimiero kapinės Chicagoje.

Atidarė kun. Algimantas Kezys, S. J., pasidžiaugė šios knygos pasirodymu, nes jos išleidimas yra ne vienu metų ir ne vieno asmens darbas.

Rašytoja ir aktorė Birutė Pūkelevičiūtė aktoriškai paskaitė iš jos parašytos dalies, kelis skyrius ir nukėlė skaitytojus į kapines, jose pastatytus paminklus ir iškaltus įrašus.

Dr. Jonas Puzinas plačiau supažindino su Foto Archyvo veikla ir atliktais darbais. Nors viskas daroma Foto Archyvo vardu, bet visa siela ir visą darbą atlieka žmogus kun. Algimantas Kezys, S. J. FOTO ARCHYVAS įsisteigė 1966 metais. Taigi, šiais metais švenčia dešimtmečio sukaktį. Per tuos metus A. Kezys suruošė 3 foto parodas ir

Prezidentienė Betty Ford su lietuviukais Rita Stukaite ir Algijumi Kazlausku, džiaugiasi gauta gintarine dovana. Šalia stovi inž. Valdas Adamkus.

A. Plenio nuotr.

išleido apie jas leidinius. Surinko daug nuotraukų, negatyvų, skaidrių. Paruošė eilę filmų apie žymiuosius žmones, apie lietuvių gyvenimą, užfiksavo Jaunimo Centro statybą.

Šis leidinys — PALIKĖ TĖVIŠKĖS NAMUS — yra pirmą knygą iš ruošiamos 5 tomų lietuvių etninės enciklopedijos. Šiame leidinyje rašo: Jonas Dainauskas, Birutė Pūkelevičiūtė, Leonardas Šimutis (mirė, nesulaukęs jos pasirodymo) ir kun. A. Kezys, užimamas daugiausia vietos savo meniškėmis nuotraukomis. Knygoje įamžinti senieji ir naujieji paminklai. Daugiausia originalių paminklų sukūrė skulptorius Ramojus Maziulauskas. Knygą apipavidalino dail. V. Lukas, o spaudė Liet. Enciklopedijos leidykla.

Kun. A. Kezys dėkoja visiems talkininkams ir mecenatams. Be jų pagalbos ir pasiaukojimo nebūtų šis leidinys išvydęs dienos šviesą. Čia esantiems talkininkams ir mecenatams įteikė po knygą, o jų sąrašas buvo ilgas.

SOL. VIOLETOS RAKAUSKAITĖS KONCERTAS

Vos spėjome užbaigti knygos sutiktuves, paskubomis lėkėme į didžiąją salę išgirsti ir pamatyti estradinės muzikos dainininkę Violetą Rakauskaitę.

Violeta Rakauskaitė pati prisistatė publikai ir be jokio pranešėjo bei akomponiatoriaus atliko visą be maž dviejų valandų programą. Jos dainavimas ir judesys sužavėjo visus ir priverstė bisuoti.

Žiūrovų prisirinko pilna salė ir nesigailėjo daininin-

kei katučių bei valiavimų. Rėngėjai dainininkę apdovanojo rožių puokšte. Šį koncertą ruošė Jaunimo Centro vadovybė — tas pats kun. A. Kezys, S. J., talkinamas MARGUČIO vedėjo Petro Petručio. Padėka jiems.

DAR DEL KILNOJIMOSI

Jau trečią kartą tenka grįžti prie šios, dabar labai aktualios, temos. Pagrindą davė kai kuriuose laikraščiuose pasirodę blaivesni, o taip pat ir grynai reklaminiai straipsniai. Redakcijos turėtų skirti reikiamus straipsnius nuo paprastų įspūdžių aprašymo. Reklaminius straipsnius, skatinančius kelti į vieną ar kitą "rojišką" vietovę užbaigti savo gyvenimo saulėlydį, redakcijos su prierašais, turėtų nuo jų teigimų atsiriboti ar tiesiog parašyti, kad yra skelbimas. Suinteresuoti pasidaro išvadas tarp skelbimų ir gyvenimiškų aprašymų.

Aną dieną tūlas asmuo skambina telefonu, dėkoja už objektyvų aprašymą ir priekaištauja tiems, kurie vienokių ar kitokių interesų vedini, giria savo naują vietovę ir vilioja kitus pasekti jų pėdomis. Esą, jis daug kur buvęs, praktiškai ir iš knygų minėtas vietas išstudijavęs, bet kai paskaitė dienraštyje reklaminių straipsnį, tai pasidarė nesmagu, kad taip pigiai nori, mažiau nusivokiančius, suvilioti ir tiesiog apgauti. Juk keliai į šiltesnes vietas vyresnio amžiaus žmonės, kurių pajėgumas yra labai ribotas, tad naujakurio gyvenimas gali būti sunkiai pakeliamas ir gali pakirsti paskutines jėgas.

(Nukelta į 12 psl.)

Chicagoje...

(Atkelta iš 11 psl.)

Agentai ar didžiųjų bendrovių nesamoningi talkininkai, neturėtų rasti lietuviškuose laikraščiuose vietos ir mulkinti skaitytojus.

Jeigu per 25 metus, mūsų didžiųjų organizacijų vadovybės, neįtęsiančioms kolonijoms išnykimo pavojau ir nenumatė vietų naujiems lietuvių telkinimams, tai nekilnojamo turto pardavėjai, nesukurs naujų lietuviškių vietovių. Jei ir apsigyvens vienas kitas desėtkas vyr. amžiaus lietuvių, tai jų veikla bus labai ribota, be jokių ateities perspektyvų, kaip ir jie patys.

Išvadoje lieka senas dėsniš, kad reikia saugoti senasias šventoves, jei neįstengiame sukurti naujų ir geresnių. Ten gerai, kur mūsų nėra, sako lietuviškas priežodis.

★

LB Brighton Parko apylinkės valdyba ruošia rudens vakarą. Vakaras įvyks š. m. spalio 2 d. (šeštadienį), 7:30 val. vak. Balio Pakšto salėje. Visuomenė kviečiama atsilankyti ir paremti bendruomenės veiklą.

NAUJA KNYGŲ LEIDYKLA

Kun. Algimantas Kezys, S. J. pranešė, kad Amerikos lietuvių etninei enciklopedijai leisti steigiamą naują leidyklą — Amerikos lietuvių biblioteka, Inc., o angliškai — Lithuanian Library Press, Inc. Pirmoji knyga "Palikę tėviškės namus" ir angliškai — "A Lithuanian Cemetery" išleido Foto Arvyvas, bet kitas knygas leis jau naujoji leidykla.

DAIL. ANTANO RŪKSTELĖS PARODA

Dailininkas A. Rūkstelė gyvena netoli St. Petersburgo, Floridoje, bet rugsėjo pradžioje atvyko į Chicago, dalyvavo tautinių šokių šventėje ir ruošiasi savo dailės darbų parodai. Paroda įvyks Lietuvių Tautinių Namų salėje, š. m. spalio 1-10 d.d. Atidarymo metu dailininką pristatys dr. J. Puzinas, o jo kūrybą aptars dail. M. Šileikis. Dail. A. Rūkstelė švenčia 70 metų savo amžiaus sukaktį. Tai gi, ši jo paroda yra sukahtvinė.

Parodą globoja Lietuvių žurnalistų s-gos Chicagos skyrius, kurio pirm. yra Algirdas Pužauskas. Visi kviečiami į parodą atsilankyti ir įsigyti jo kūrinius.

RENGINIAI JAUNIMO CENTRE, CHICAGOJE

Spalio 1 d. vakaronė kavinėje — B. Pūkelevičiūtė kalbės apie Oskaro Milašiaus kūrybą.

Spalio 2 d. — "Nerijos" jūrų skaučių tunto vakaras.

Operos Didieji Baltimorėje

Nors vasaros karščiai dar buvo neatslūgę, Baltimorės tautininkai jau suskato veikti. Pasitarti apie savo organizacinius reikalus panaudota proga išvyko gamton, vietinės Bendruomenės suruoštos gegužinės metu, rugpjūčio 15 d. Susėdę prie dviejų stalų apie 10 narių su valdyba trumpai aptarė skubesnius reikalus.

Antras, jau didesnis, susirinkimas įvyko rugsėjo 11 d. Liet. Svetainės Gintaro kambary. Po įprastinės įžanginės dalies pirmiausia plovimu pasveikintas naujai įstojęs narys Vladas Armalis. Sk. išdininkas Ant. Sajauskas pranešė apie sk. izdo dabartinę būklę ir pateikė mūsų stalo Hopkins aikštėje birželio 5-6 d. Lietuvių Dvidienio metu apyskaitą. Greta kitų vietos liet. organizacijų su savo įnašu tame kasmetiniame renginyje mūsų sk. jau yra dalyvavę iš eilės 4 kartus.

Lankiusieji ir kitų tautybių šiais metais tokius pasirodymus sakė, kad mūsų Festivalis buvęs gražiausias.

Spalio 3 d. — Dokumentinio filmo — AKADEMIKAS SKAUTŲ SĄJŪDIS — premjera. Jaunimo skaitinių premijos įteikimas. Rengia LB švietimo Taryba.

Spalio 8 d. — Liet. respublikonai pristatys kandidatus į valdžios postus.

Spalio 9 d. — "Dariaus ir Girėno" lit. mok. vakaras. V taut. šokių šventės dalyvių ir vadovų pobūvis.

Spalio 10 d. — Popietė, skirta dail. Puzino kūrybai.

★

Be to, šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga ir Latvių Studentų Organizacija kviečia visus atsilankyti į Latvių-Lietuvių Konferenciją, kuri įvyks spalio 29-31 d. Jaunimo Centre. yra suplanuota įdomi ir įvairi programa. Vyks diskusijos ir paskaitos, kurias praves žinomi mokslininkai: dr. Šilbajoris, dr. Cadzow, dr. Penikis ir kiti. Šeštadienį, 8 v. v. bus šokiai.

• Dr. Sabina ir Viktoras Rutkauskai iš Clevelando nesenai svečiavosi pas sūnų inž. Bronių St. Louis mieste. Vėliau lankėsi Chicagoje, aplankė svainį P. Mačiulį, p. Seniūniene, V. Žilinską, p. Naruševičių ir Sūdovos korporantus Magdaleną ir Praną Šulaičius.

• Respublikonų sąrašė lapkričio 2 d. rinkimuose Chicagoy kandidatuoja: Kazimieras Oksas į Cook County Recorder, Anton Valukas į Appellate Court teisėjus, Charles Janulis į Ill. valstijos senatorius ir A. Bartulis į Ill. valstijos seimelio atstovus.

sias. Tačiau mes nei iš tolo negalėtume lygintis su viso pasaulio estų ištisą savaitę trukusiu "Esto '76 Festivaliu". Jie čia tuo metu, nuo liepos 5 ligi 11 d., buvo tarsi užvaldę ne tik viešbučius, motelius, koncertų ir parodų sales, bet ir plačiai įsiveržę į Baltimorės angliškąją spaudą. Per visą tą laiką kasdien amerikiniuose dienraščiuose apie juos būdavo po straipsnį arba du, apžvelgiančiu estų. Baltimorėje tuo metu buvo tapusi lyg mažąja ar antrąja Estija. Visokeriopos jų apgarsos niekus netrūko. Tur būt, ne vienas mūsų, kurie lankėsi estų pasirodymuose, pamastė, ar mes sugebėtume šitokiu mastu pasireikšti, nes juk dažnai skundžiamės, kad esą sunku savo pateikiama medžiaga patekti į amerikiečių laikraščius. Stebina, kaip estai labai sėkmingai nugalėjo visas kliūtis, išieivioj būdami už mus mažesne bendruomene. Ar jie prasiskverbė didesne savo įtaka, geresniais ryšiais ar sumanumu ir kitu ryžtingumu?

Lietuvių Dvidienius Hopkinso aikštėje ruošiusiam komitetui atsisakius toliau tam darbui vadovauti, ketinama sušaukti visų Baltimorės liet. organizacijų susirinkimas sudaryti naujam, praplėstam, komitetui. Skyriaus sueigoje tartasi, kas mūsų narių būtų pajėgus ar sutiktų šioje srityje padirbėti.

Buvusį komitetą sudarė savanoriai, dar jauni žmonės: Kęst. Česonis, Kristina Česonienė, Elena Okienė ir Algis Grintalis. Neatrodė, kad jau būtų pavargę ar išsisėmę. Aišku, kiekvienas jų turėjo savo atsisakymo dingstį, tačiau bene svarbiausia priežastimi, tur būt, bus per menkas pačios visuomenės tuo reikalu domėjimasis, ypač didesnės talpos ir dargi dėkingumo stoko. Nors tie vadinami festivaliai yra visų Baltimorės lietuvių garbės dalykas, bet jų ruošai tautiečiai sunkiai prisitaikomi, mieliau būna tik žiūrovais ir stebėtojais iš šalies.

Pagrindiniu ir svarbiausiu rugsėjo 11 dienos sk. susirinkimo klausimu buvo rudeninio renginio reikalas. Kadangi čia, Baltimorėje, pastaraisiais dviem metais esame turėję iš eilės kelis tautinių šokių vakarus, nutarta grįžti vėl prie dainos meno. Su kultūrinėmis parangomis mažesnėse liet. nausėdijose dabar nelengva, publika pageidauja, kad renginių kokybė vis kiltų aukšty, Mat, tautiečiai savo neatsilankymą dažnai pateisina neva programos arba atlikėjų nepakankamu meniniu lygiu. Tai gi dabar nutarėme kopti, galima sakyti į pačias dainavimo me-

BUVUSIO SIBIRE TREMTINIO LAISKAS LIETUVIAMS IŠEIVIAM

Politika — menas. Mažos tautos, ypač tos, kurių valstybinė sąmonė dar jauna, negali subrandinti didelių politikų. Tačiau Politikos ABC pravartu žinoti kiekvienam lietuviui. Apsilankę Lietuvoje, kai kurie mūsų išeiviai stebina mus savo politiniu neišprusimu. Jų manymu, per pokario dešimtmetį Lietuva praliejo daug kraujo, sudėjo daug beprasmiškų aukų. Todėl dabar reikia taupyti tautos jėgas, tyliai nešti okupacinį jungą, neišprovokuoti pavergėjų naujoms represijoms. Tą patį siūlė mums čekistai. Jie mėgina mus įtikinti, kad "Kronikos" leidimas "neapsimoka", nes jau pareikalavo didžiū aukų. Ironiškai jie klausia tarmų: "Ką laimėjote su savo 'Kronika'?"

Tačiau iš tolo jaučiama, kad mūsų emigrantai didžiūojasi Romu Kalanta, Simu Kudirka, Mindaugu Tamoniu. Kas pagimdė šiuos mūsų tautos didvyrius? Vergiškas nuolankumas? Jeigu lietuviai būtų su gėlėmis sutikę Raudonąją armiją, kaip tai rašo oficiali tarybinė spauda (kiek tai yra tikra, matyti iš to, kad iki 1946 m. balandžio mėnesio iš miškų išėjo ir legalizavosi virš 40,000 asmenų) "Vestnik Leningradskogo universiteta", 1966, Nr. 2, p. 27). Šiandien Lietuvos vardas būtų visiškai užmirštas. Jis nors retkarčiais patenka į pasaulio spaudą tik todėl, kad mes neklausome kai kurių "protingų" mūsų išeivių patarimų.

Nuvykę į JAV lietuviai komunistai vaidina didelius patriotus, nesigėdina net lietuvišką patriotišką ašarėlę nubraukti, verkšlendam prašo mus tylėti, neerzinti Maskvos, nes rusai mus "praris". Jie tikina jus, kad R. Kalantos auka atnešė Lietuvai visą blogį — Kremlius dar labiau sustiprins kultūrinį genocidą. Lietuvai galėtų padėti vien tik emigrantų tyła. Ir jūs šiuos KGB pasiuntinius sodinate už stalo! Ar tai ne politinis aklumas?

Su dideliu skausmu skaitome "Gimtajame krašte" ir kitur mūsų emigrantų pasisakymus, kuriuose išgiriamas išviršinis mūsų gy-

no viršūnės: nuspręsta iš Chicagos pakviesti Keturius Didžiuosius. Baltimorėje jau yra dainavę tik St. Baras. O. D. Stankaitytė, J. Vaznelis ir A. Vasaitis, pianistas, čia dar nėra lankęsi.

Koncertas įvyks spalio 9 d., 7 val. 30 min. vak., Liet. Svetainėje. Tikimės, kad juo susidomės ir Washingtono lietuviai, iš anksto užsisakydami stalus. (sm)

venimas, jo blizgesys — mūrinės gyvenvietės, asfaltai ir dainų šventės bei koncertai. Tai yra tik fasadas. Bet kas už jo slepiasi? Giriant šį fasadą, nuslepiami varžtai, kurie smaigia mūsų dvasią. Dar skaudžiau, kad taip pasisako ir kai kurie emigrantai dvasininkai. Kai vienam tokiam "korespondentui" (kun. Balčiui) vienas vietinis kunigas pastebėjo, kad tokie "interviu" yra melas, šis atsakė: "Suprask mane, aš noriu dar kartą atvažiuoti į Lietuvą". Argi melu galima pirkti pasimatymą su giminėmis ir tylėti, kai svetimųjų koja trypti visa, ką mums išsako lietuviškas Rūpintojėlis?

Savo politinėmis rezolucijomis ir kitais diplomatiniais gestais jūs daug padėjote savo tautai. Ateityje mes laukiame iš jūsų dar ryžtingesnių veiksmų: mes norime, kad jūsų lūpomis kalbėtų mūsų kančia ir aspiracijos, mūsų sielvartai ir svajonės. (Aušra Nr. 2). E.

PRAŠO INFORMACIJŲ

Prasidėjo rudens sezono visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas. Dažnas jo aprašymas — trumpesnis ar ilgesnis — eina per mūsų laikraščius. Kas tik įmano iš laikraščių paimti, Vliko ELTA stengiasi panaudoti Lietuvai, per jai skiriamas radijo programas.

Deja, nedaug tų aprašymų tinka toms programoms. Vieni jų permarginti daugybe pavardžių beveik be turinio, kiti rašomi per ištisus laikraščių puslapius, treči vien tik kritikuojantieji.

Pavergtose Tėvynėje lietuviai labai domisi užsieny gyvenančių lietuvių veikla, kuri iš tiesų yra gyva ir efektinga ne tik tarp savųjų, bet susilaukė didesnio dėmesio ir tarp svetimųjų — vyriausybėse, visuomenėje ir spaudoje.

Būtų labai naudinga, kad suvažiavimų, koncertų, dailės parodų ir kitų svarbių renginių ruošėjai turėtų savo korespondentą, kuris paruoštų gerus radijui rašinius ir prisiųstų ELTAI. Rašiniai turėtų būti: 1. Kada, kur, kas įvyko; 2. Keli svarbesnieji vykdytojai; 3. Įvykio suglaustas turinys (iš paskaitų, simpoziumų ir pan.); 4. Priimti nutarimai. Rašinys turi būti parašytas mašinėle, per dvi eilutes, neilgesnis kaip 5-6 minučių skaitymui. Rašinys turi būti išbaigtas. Jei į vieną rašinį dalykas netilptų, rašyti kitą atskirą rašinį.

Duokite apie savo veiklą žinoti ELTAI: 29 West 57th Street, New York, N. Y. 10019. ELTA

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Titnago kibirkštis atošvaistėje

"Aš jaučiu tamprų ryšį su lietuviškąja visuomene. Tokie įvykiai, kaip Simo Kudirkos istorija, mane giliai paliečia," dailia lietuvių kalba aiškina Superior Savings & Loan Bendrovės egzekutyvinis viceprezidentas Povilas-Kęstutis Šukis. Jo oriamie įstaigos kabinete, šalia įprastų oficialių puošmenų, žemėlapių ir knygų lentynų, stovi Naujosios parapijos paminklo nuotrauka su iniciatorių komiteto parašais ir įrašais: "Dėkingi Clevelando lietuviai". Sužinau, kad ir Bendrovė yra savo auka prisidėjusi prie to paminklo pastatymo.

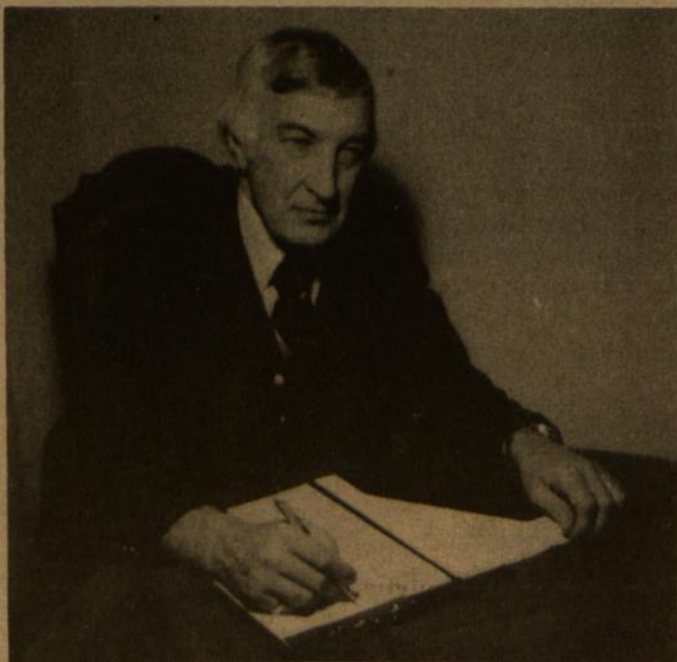
Povilas-Kęstutis Šukis, jau 34 metus tarnaujantis vis augančioje, besiplečiančioje, kadaise grynai lietuviškoje finansinėje institucijoje, yra čia gimęs lietuvis, vienas iš keturių brolių. Jo tėvas Povilas Andrius Šukys, atitarnavęs caro kariuomenėje, atvyko į Clevelandą ieškoti pakenčiamesnio gyvenimo. Nežiūrint caristinės Rusijos pastangų nutautinti mūsų žmones, imigrantas Šukys ėmėsi kad ir nedėkingo, bet prasmingo darbo, leisdamas ir redaguodamas "Lietuvių žinias" ir versdamasis spaustuvės darbu. Pagal Povilo Šukio žodžius, tai buvęs "meilės darbas". Taip pat tik nedaugeliui tėra žinoma, kad Povilas Šukys buvo "Dirvos" steigėjų ir iniciatorių tarpe. To darbo išdavoje jam pavyko šeimoje įskiepyti lietuviškos prados. Vladislava Šukienė, Povilo - Kęstučio motina, atvykusi į šį kraštą šešiolikos metų dar ir šandieną kalba nuostabiai gražia ir taisyklinga lietuvių

kalba. Namuose buvo kalbama vien lietuviškai, todėl ir sūnūs ne tik išmoko gerai vartoti lietuvių kalbą, bet taip pat turėjo progos susipažinti su Lietuvos istorija, rašyba ir t.t. Dar gimnazistu būdamas East High School, jaunas Povilas laisvu laiku padėjo savo tėvui spaustuvėje. Vėliau, pramokęs dirbti ant linotipo, rinko Lietuvių žinių straipsnius. Lietuvos nepri-

jiems nebuvo prieinama Lietuvos istorija, kurios žinojimas būtų juose sukėlęs pasididžiavimą", apgalvestauja Povilas Šukis.

Dirbdamas tėvo spaustuvėje, jis buvo pačiame lietuviško judėjimo centre. Kaip ir dauguma jo kartos lietuvių, priklausė šv. Jurgio parapijai, sekė parengimus, bendravo su lietuviais. Tėvo leidžiamos "Lietuvių žinios" 1944 metais buvo perkeltos kuriam laikui į Pittsburghą, sušlubavus jo sveikatai, o 1951 m. Tėvai Pranciškonai perėmė Lietuvių žinias, Ameriką ir jas suliejo su Darbininku.

Kartą eidamas gatve netoli savo tėvo spaustuvės, Povilas Šukis sutiko tuometinį Taupymo ir Paskolos Draugijos tarnautoją Juozą

Povilas K. Šukis, Superior Savings & Loan Assn. viceprezidentas, 1976 m.

klausomybės metu buvo gaunama spauda iš Lietuvos. Prsimena Lietuvos Aidą, Lietuvos žinias ir kitus. Povilas mėgo ir skaitė lietuvišką spaudą, ją katalogizavo ir rinko 1930-1941 metų laikotarpyje. "Mano žinios platėjo apie praeitį ir kraštą. Mano gimnazijoje buvo daug lietuvių vaikų, bet jie daugumoje slėpė savo kilmę ir nenorėjo prisipažinti esą lietuviais. Kaip gaila, kad

Urbšaitį, kuris jį užkalbino ir pasiūlė tarnybą. Jaunasis Povilas pradėjo tarnauti kasininko pareigose. Augant bendrovei, besikeičiant jos pobūdžiui, Povilas savo pareigose kilo aukšty, ir šiandieną jau yra pasiekęs vieno iš aukščiausių postų, turėdamas Clevelande keturis skyrius, šių metų pabaigoje steigia penktąjį. Jam pradėjus tarnybą, tarnautojų tarpe tuo metu buvo Jonas DeRichter, jo žmona, o prezidentu buvo Dr. Jonas Vitkus. "1948-1950 metų naujoji lietuvių imigrantų banga žymiai prisidėjo prie banko prasiplėtimo tiek savo indėliais, tiek namų pirkimo paskolomis", tvirtina Povilas Šukis. Įstaigos pasisekimas savaime gludėjo pirmoje eilėje tame, kad buvo galima susikalbėti lietuviškai. Deja, laikui bėgant, toji lietuvių pinigais įsteigta finansinė institucija išslydo iš mūsų rankų. Tačiau kol Povilas Šukis yra jos vadovybėje, banko parama lietuviškiems reikams, radijo valandėlei, spaudai ir t.t. vis dar yra efektinga.

Ankstyvoje jaunystėje, dirbdamas "Lietuvių žiniose", jaunas Povilas susidomėjo sportu. Aptikęs lie-

Povilas Kęstutis Šukis studentavimo metu.

tuvišką pavardę ir ne lietuviškoje spaudoje, ėmė susirašinėti su lietuviais sportininkais. Povilas redagavo anglų kalba skiltį ir rašė daugiausia sporto klausimais. 1930 metais Venclovas jį įtraukė į lietuvių krepšinio komandą, kuri dalyvaudavo tarpmiestinėse žaidynėse Chicagoje, Du Bois, ir kitur. Jis tapo Lietuvių Atletinės Lygos nariu, organizuodamas įvairias sporto funkcijas, šventes, rungtynes. Apsilankius Lietuvos krepšinio komandai Clevelande, krepšininkams buvo padarytas priėmimas ir suorganizuotos žaidynės su vietinėmis rinktinėmis. Povilo Šukio nuomone Nepriklausomos Lietuvos krepšininkai gerai žaidė ir labai gerai pasirodė. Jis sekė Lietuvos krepšinio olimpijadą ir džiaugėsi mūsų krepšininkų laimėjimu.

1949-1951 metų laikotarpyje į Clevelandą atvykus dideliui skaičiui lietuvių, Povilas Šukis, iš savo tėvų paveldėjęs lietuvišką bendravimo instinktą, aktyviai įsijungė į konkretų darbą, nesigailėdamas nei laiko,

nei lėšų. Susiorganizavus Čiurlionio Ansambliui, jis įstojo į Ansamblio chorą, kuriame dainavo baritonu eilę metų, drauge keliaudamas su Čiurlionio Ansamblio gastrolėmis Amerikoje ir Kanadoje. Jis buvo išrinktas ansamblio vicepirmininku tuo metu, kai Jaunutis Nasvytis ansambliui pirmininkavo. Pats Povilas savo kukliame pasakojime neužsiminė, kad pačioje pradžioje, lietuviams neturint savo automobilį, jis būriais jaunimą vežiojo į repeticijas ir šiaip darė įvairiausias, retai teįvertintas paslaugas, be kurių būtų susidurta su nepaprastais sunkumais, nepažįstant krašto papročių, tvarkos ir kalbos.

Kilus radijo valandėlės idėjai, Povilas Šukis įsijungė į jos organizavimo darbą, prisidėdamas prie projekto sudarymo, rinkdamas lėšas, skelbimus ir taip reikalingą programai medžiagą. Tuo metu lietuviškos muzikos buvo labai maža. Reikėjo teirautis visose lietuvių kolonijose, ieškant lie-

(Nukelta į 14 psl.)

Povilas K. Šukis su žmona prie lietuvių banko patalpų 1945 metais.

Povilas K. Šukis vienas iš Tėvynės Garsų radijo valandėlės steigėjų. Iš kairės: J. Stempuzis, A. Mikulskis, P. Šukis ir J. Nasvytis. V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelande...

(Atkelta iš 13 psl.)

tuviškų plokštelių. Apie tą laikotarpį Povilas šukis kalba su sentimentu. Jam atrodo, kad nebuvo gaila nei laiko, nei pastangų, nes ir šiandieną to darbo vaisiai yra gyvi. Aktyviai remdamas Tėvynės Garsų valandėlę, Povilas šukis mėgsta skaityti lietuvišką spaudą ir prenumeruoja net ir pačią naujausią Encyclopedia Lituanica, norėdamas neprarasti ryšio su savosios tautos šaknimis.

Povilo šukio asmenyje matome tarsi miniatiūroje mūsų emigracijos istorijos tiltą. Radome jį ir kitus čia dirbančius, pilnus geros valios ir lietuviškos broliškos meilės. Radome organizacijas, parapijas, finansines ir kultūrines institucijas. Jų darbe buvo ramus tęstinumas, nuosėklus ir paprastas. Naujieji ateiviai su savo dinamika ir nepriklausomybės dienų energija keitė veiklos pobūdį. Atrodo, kad pradedame pamiršti tuos, kurie pastatė mūsų emigracijos veiklos pamatus. Tuo klausimu paklausiau Povilo, kame esančios to atitrūkimo priežastys. "Aš nesijaučiu atitrūkęs", atsako jis. "Jei iš pradžių buvau reikalingas, tai vėliau mano paslaugos atpuolė, kai lietuviai susipažino su naujo

pasaulio reikalavimais ir atsisustojo ant savų kojų. Aš atlikau savo pareigą su dideliu džiaugsmu. Šiandien mano vaidmuo yra pasikeitęs, kaip ir daugumos tokių, kaip aš. Tačiau tame nereikia įžiūrėti lūžio ar atitrūkimo. Aš esu arti lietuviškų reikalų, juos remiu ir visada tai darysiu". Šalia ilgamečių "Grandinėlių" patikėtinio pareigų, Povilas šukis, sąryšyje su savo tarnyba, yra narys įvairių komercinių sąjungų, aktyviai įsitraukęs į E. 185-os gatvės Business Mens Assoc., NE Ohio Savings & Loan League, U. S. League of Savings Assoc. Knights of Columbus, ir t.t.

Šiandien keliais kukliais žodžiais supažindinu skaitytojus su Povilu-Kęstučiu šukiu ne todėl, kad jis nebuvo žinomas, bet todėl, kad jis nebūtų pamirštas. Ne vienas jo praeities darbas buvo tarsi tas titnago kibirkštis, be kurios būtų buvę sunku įdegti didesnę ugnį. Ir netikslu būtų tvirtinti, kad Povilas šukis nereikalingas. Tokių, kaip jis, visada reikia, tik gal pasikeitė reikalo pobūdis, bet jo vertė, kaip mūsų brolio lietuvio, niekada nepasikeis.

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

GOLFO UZBAIGTUVĖS

Pereitą šeštadienį LANT NATION golfo laukuose įvyko paskutinės šiais metais Clevelando Lietuvių Golfo Klubo žaidynės. Laimėtojai: R. Pauliukonis — 1 v., M. Whitacre — 2 v., J. Račila — 3 v. Ilgiausias smūgis — M. Whitacre. Tiksliausias smūgis — J. P. Nasvytis. Pagal išlyginamus smūgius laimėtojai — A. Matas ir A. Nagevičius. Laimėtojams įteiktos dovanos.

Ilgus metus klubui vadovavo J. P. Nasvytis, gi šiais metais vadovavimo darbą daugiausiai atliko Algis Nagevičius. Ten pat po žaidynių kitiems metams Golfo Klubu valdybon išrinkta: A. Nagevičius, B. Paulionis ir A. Garka. Nauja valdyba žada savo sąstatą paplėsti ir Golfo Klubu bandys sutelkti visus Clevelando ir apylinkių golfą žaidžiančius tautiečius ir planuos daugiau žaidynių. (a. g.)

NAUJAS GROŽIO SALIONAS

SILVER SHEARS BEAUTY SALON

687 E. 185 St. Cleveland, O.

Vienintelis lietuvių moderniškai įrengtas grožio salionas. Automobiliams pastatyti aikštė yra už Bi-Rite maisto krautuvės.

Vedėja Giedrė Mazolianskaitė. Dėl susitarimo skambinti — 486-4240

Vincas Gelgotas

INVESTAVIMUI PASTATAS

Naujas apšildymui pečius (baras, kirpykla ir 3 butai). Pajamos \$9000.00 metams. Taksai ir apšildymas apie \$1650.00 East 185 gatvėje. Kaina \$63,500. Savininkas priverstas išsikelti. Telef.: 943-6768. (36-39)

• **Žemiausios apartamentų draudimo kainos!** Apsaugokite savo apartamentą nuo bet kokios nelaimės ir apsisaugokite save nuo teisinės atsakomybės. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, telef. 943-1202.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

DEVLEIG/OPERATORS

Experienced on numerical controlled machines. Must be able to set up for 1st & 2nd shifts. Steady work. Liberal policies & fringe benefits, and uniforms.

NON-FERROUS

21721 Tungsten Rd.

Cleveland, Ohio

216-531-3585

(34-43)

MACHINIST-TOOL MAKER

Nearby R & D prototype machine shop, all new equipment. Experience needed in manufacture of close tolerance, high precision machine parts. Excellent working conditions with liberal benefits. Salary commensurate with experience and ability. Call or write in confidence to ARES, Inc., P. O. Box 159, Port Clinton, Ohio 43452. 1-635-2175.

An Equal Opportunity Employer (37-41)

"Tarzanas Zerbini" su savo laukiniais žvėrimis yra viena iš svarbiausių atrakcijų Grotto Circus programoje spalio 8-16 d.d. Clevelande Public Hall.

MINĖJO TAUTOS ŠVENTĖ

Palm Beach Lietuvių Klubas š. m. rugsėjo 4 d. atšventė Tautos šventę. Šia proga susirinkime kalbėjo teisininkas Stasys Balčiūnas, vaizdžiai priminęs visus tuos Lietuvos valstybinio gyvenimo istorinius takus, kurie iškėlė Vytauto Didžiojo, o tuo pačiu ir visos Lietuvos galybę.

Minėjimui pasibaigus klubo nariai aptarė savo organizacinius reikalus. Visi nariai užgyrė valdybos pastangas, pasamdyti puikų orkestrą Naujųjų Metų sutikimo baliui

Tautos šventės minėjimą tęsiant, kitą dieną įvyko lietuviškos pamaldos, kurias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. A. Senkus.

Į Juno Beach iš Chicagos nuolatiniam gyvenimui atsikėlė dailininkas Antanas Petrikonis su žmona. Petrikoniai įsigijo puikų butą prie pat Atlanto vandenyno ir yra numatę įrengti savo dailės studiją naujai statomame moderniškame prekybos centre.

Jau pereitą žiemą rekordinis turistų skaičius buvo užplūdęs visus Floridos pakraščius. Tačiau šią žiemą tikriausiai dar daugiau šio krašto ir Kanados gyventojų patrauks Floridos link. Vietinės turizmo įstaigos spėlioja, kad net trys milijonai svečių atkeliaus žiemos mėnesiais į šią šalį. Jau dabar statomi skubiai nauji moteliai, restoranai ir vykdomi kiti pasirengimai svečiams tinkamai priimti. Reikia manyti, kad ir daugelis lietuvių šią žiemą pasirodys mūsų padangėje ir maloniai pailsės nuo žiemos šalčių. (dg)

JOURNEYMAN PLUMBER

Company serving the "Top of Texas" for over 25 years is looking for a Journeyman plumber interested in permanent employment. Must be hard worker, dependable and sober. Guaranteed 40 hours plus overtime. Transportation to & from work, paid vacation and health insurance are just a few of the excellent benefits. Call MALCOLM HINKLE, person to person collect.

806-669-7421,

Pampa, Texas 79065

(38-43)

• Česlovas Kiliulis, Liet. Skautų sąjungos tarybos vicepirmininkas, atsiuntė Dirvai sveikinimą iš Gilwell Park, Anglijos, kur vyksta gilvelistų sąjūdžio stovykla.

CLERK TYPIST

TYPING A MUST. GENERAL OFFICE DUTIES. MAJOR PART OF JOB IS PROCESSING AND TYPING ORDERS. 5 DAY WEEK. 8:30 TO 5. PERMANENT POSITION VICINITY "I" ST. & ERIE AVE. PHILA., PA. CALL 215-744-9500. (35-39)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATOR

6 St up and operate single spindles. Excellent wages and fringe benefits, clean air conditioned plant. Minimum 2 years experience. Day Shift. Steady year round work, apply at:

PEGASUS

Division of Koehring Co.

2890 JOHN R ROAD

TROY, MICHIGAN

Or Call: NORM MILAM

313-689-9000

An Equal Opportunity Employer M/F (38-41)

WANTED AT ONCE SLITTER OPERATORS

Steady employment for qualified men. All fringe benefits.

Apply in Person

ACCURATE STEEL PROCESSING CO.

401 Salliotte Road

Ecorse, Mich.

313-388-5800

An Equal Opportunity Employer M/F (34-41)

WANTED EXPERIENCED DIESEL TRUCK MECHANIC

FOR 2ND SHIFT.

Good fringe benefits, working conditions, and top pay.

FT. WAYNE LEASING CO. INC.

Archbold, Ohio 43502

419-445-6876

(37-44)

SEWING MACHINE MECHANIC

Expd. high salary

Call 212-255-7070

Mr. Strauss, after 9:30 a. m.

(37-39)

FITTERS

RADIAL DRILL OPERATORS

Must be experienced reading prints & setting up own job. Excellent working conditions, long program, competitive rates Excellent fringes.

CUSTOM FABRICATORS

15700 DALE

TELEGRAPH — FENKELL AREA

(38-39)

AUTOMATIC SCREW MACHINES

We need an experienced individual on second shift who can set up and operate a multiple spindle Warner & Swasey machine.

We offer an excellent hourly rate and benefit plan.

If you take pride in your work, please contact:

ROTOR TOOL

26300 LAKELAND BLVD.

EUCLID, OHIO

216-731-8888

An Equal Opportunity Employer M/F (38-41)

48th ANNUAL

Al Sirat GROTTTO 3-Ring CIRCUS WITH A PURPOSE

CIRCUS

AT DOWNTOWN PUBLIC HALL

OCT. 8 thru OCT. 16

Entertainment for the Whole Family

8 days 15 Performances

FABULOUS

Big Top Glamour & Excitement by

- ★ Karl Wallenda Troupe on the high wire
- ★ Tarzan Zerbini and his big cats
- ★ Plus the Clowns and Acrobats and Jugglers and Trained Animals

ALL AT DOWNTOWN PUBLIC HALL

OCTOBER 8 - 16 for 15 Performances

PERFORMANCE SCHEDULE

Fri. 8th — 8pm	Wed. 13 — 8pm
Sat. 9 10am 2pm 8pm	Thurs. 14 2pm 8pm
Sun. 10 — 2pm	Fri. 15 — 8pm
Mon. 11 — 2pm 8pm	Sat. 16 10am 2pm 8pm
Tues. 12 — 8pm	

★ Reserved Seat Prices (Tax Included) \$2.00 — \$4.50 ★

FOR SPECIAL GROUP RATES CALL 771-3435

TICKETS NOW ON SALE

CLEVELAND PUBLIC HALL

CONVENTION CENTER BOX OFFICE

OPEN DAILY 10 A.M. to 5 P.M.

FREE 15 MINUTE PARKING AT BOX OFFICE

YOU CAN GET UP TO 25% OFF AT

FAZIO "THE FOOD PEOPLE" STORES

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **JURGIS RAMONAS-RAMANSKAS**, Reginos ir a. a. dr. Vlado Ramanauskų sūnus, paskirtas prezidento Fordo rinkiminės kampanijos "etnikų" galva Washington, D. C. Apie šį jo paskyrimą plačiai aprašė The Cleveland Plain Dealer, pirmame puslapy išsidėdamas jo nuotrauką.

• **Grazina ir Raimundas Kudukiai** kartu su Rita ir Vytu Matais šį šeštadienį, spalio 2 d. išskrenda savaitę atostogų į Arubą salą, Karibų jūroje.

• **Stasys Barzdukas** š. m. spalio 14 d. 7:30 v. v. Naujosios parapijos mažoje salėje, LB Clevelando apyl. ruošiamoje vakaronėje kalbės apie kalbos rūpesčius Lietuvoje ir svetur. Visi maloniai kviečiami atsilankyti pasiklausti šios įdomios paskaitos.

• **Juliaus Šukio** meno kūrinii paroda įvyks lapkričio 14 d. Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

• **SLA 14 kuopos** susirinkimas įvyks spalio 4 d. 7 v. v. Lietuvių Namuose.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **T. LIPPITT**, kandidatas į JAV kongresą iš 23 distrikto, šį ketvirtadienį, rugs. 30 d. 88:30 kalbės Cleveland Hts. viešojoje bibliotekoje.

SIUNČIAME ŠIRDINGIAUSIUS SKAUTIŠKUS SVEIKINIMUS CLEVELANDO SKAUTIJAI, ŠVENČIANT 25 METŲ VEIKLOS JUBILIEJŲ. LINKIME, KAD DAR ILGAI ILGAI NEPRITRŪKTUMĖTE IŠTVERMĖS TARNAUDAMI DIEVUI, TĖVYNEI IR ARTIMUI.

GABIJOS IR BALTIJOS TUNTAI

Vyr. s. I. Kerellenė įteikia Tėvynės dukros žymenį J. Dautienei, asistuojant tuntininkei A. Muliolienei.
V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO SKAUTIJOS SVENTE

Clevelando skautijos 25 metų šventė (tikrumoje 27 metų) pradėta šeštadienį, rugsėjo 18 d. baliumi Lietuvių Namų salėje, kur dalis norinčių dalyvauti negalėjo patekti dėl vietų stokos. Į balių atvyko vyriausi skautininkai: Sėsėrijos vs Irena Kerelienė su būriu vadovų; Brolijos s. Sigitas Miknaitis su rajono vadu; ASS pirm. vs Vytenis Statkus ir keli studentai.

Gerokai pavėlavus, ps. V. Staškus pristatė programos pranešėją ps. Dalią Orantaitę ir pakvietė kun. G. Kijauską, SJ sukalbėti maldą. Po to vs N. Kersnauskaitė paskaitė labai ilgą kalbą, bet buvo pasigesta trumpos Clevelando skautų veiklos apžvalgos.

D. Orantaitė pristatė solistę Daivą Mongirdaitę ir pianistę Birutę Smetonienę.

Pirmoje dalyje solistė Daiva Mongirdaitė padainavo muz. V. Klovos "Rūta žalioji" ir "Močiutės dvarely" ir muz. B. Dvariono "Oi dalia mano", "Oi liūdna, liūdna" ir "Žvaigždutė" bei

Ramunės dainą iš op. Gražina — muz. J. Karnavičiaus.

Pertraukos metu buvo pristatyti atvykusieji skautų ir skaučių vyriausieji skautininkai ir kiti vadovai. Toliau pristatyti baliuje esantieji pirmieji skautų ir skaučių steigėjai ir keli pirmieji skautai-ės.

Antroje dalyje solistė Daiva Mongirdaitė padainavo: Saffif — iš op. Čigonų Baronas — muz. Johan Strauss; Volta La Terrea — iš op. Kaukių Balius — muz. G. Verdi;; Saper Vorreste — iš op. Kaukių Balius — muz. G. Verdi ir Bučiny — muz. L. Arditi. Bisui dar padainavo vieną lietuvišką dainą. Solistei akomponavo Birutė Smetonienė.

Rūta Giedraitytė ir Laima Švarcaitė paskaitė prisiminimus iš jų pirmųjų dienų buvimo skaučių eilėse.

Solistei D. Mongirdaitei ir pianistei B. Smetonienei buvo įteikta po puokštę gėlių.

Po programos sekė vakarienė ir šokiai grojant "Muzika" orkestrui. Baliaus bi-lietų platinimu rūpinosi skautų tėvų komiteto nariai G. Barzdukas ir s. M. Puškorienė.

Sekmadienį, rugsėjo 19 d. pagrindinė šventės dalis. Ryte 10 val. visi Clevelando skautijos vienetai organizuoti su vėliavomis atvyko į Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovę, kur klebonas kun. G. Kijauskas, SJ atlaikė šv. Mišias ir paskė pamokslą. Po pamaldų

visi skautai-ės ir svečiai susirinko į parapijos salę, kur įvyko iškilminga sueiga. Į sueigą atsilankė per 200 skautų tėvų, kitų organizacijų atstovų ir šiaip svečių.

Visiems tuntų vienetams išsirikiavus, atvyko vyriausieji skautininkai ir kiti atvykusieji į šventę vyr. vadovybės nariai. Jie buvo pasitikti su tuntų raportais. Po to įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos Himnai, perskaityti įsakymai ir įteikti medaliai apdovanotiems skautams, skautėms ir jūrų skautams. Pora stud. skaučių davė akademikių žodį, kuris buvo priimtas su didele atvykusių akad. vadovų palyda.

Clevelandiečius šios reikšmingos sukakties proga sveikino raštu LSS Tarybos pirmininkė vs Lilė Milukienė negalėjusi atvykti į šventę. Žodžiu sveikino: Sėsėrijos vyr. sktn. vs Irena Kerelienė, Brolijos vyr. sktn. s. Sigitas Miknaitis, ASS pirm. vs Vytenis Statkus ir kiti vadovai-ės. Latvių skautų vardu sveikino jų vadovas vad. Julius A. Cers ir tuntininkui įteikė jų

skautų ženklą. Amerikos skautų B.S.A. East Shore Districto vykd. pirmininkas Anthony Gagnon sveikino amerikiečių skautų vardu ir įteikė Pilėnų tunto tuntininkui pažymėjimą už gerą lietuvių skautų veiklą. Buvo išneštos vėliavos ir visiems sugiedojus giesmę sueiga baigta. Praėjo pakilioje nuotaikoje ir jai gražiai vadovavo ps Ramūnas Švarcas.

Po trumpos pertraukos atvykusieji svečiai ir vietiniai vadovai-vadovės buvo pakviesti į mažąją salę pasivaikinti akademikių skaučių paruoštais užkandžiais. Čia buvo perskaityti sveikinimai gauti raštu iš: skautų vid. raj. vadeivos, Kernavės skaučių tunto Chicagoje, Lituanicos tunto Chicagoje, Clevelando Ateities Klubo, Rambyno tunto Toronte ir BSA East Shore distr. ryšių palaikymo pirm. teisėjo Robert F. Niccum. Čia dar sveikino Rochesterio skautų atstovas s. v. D. Kačinskas.

Po vaišių maloniai atsiveikinta su visais atvykusiais vadovais ir svečiais.

(jp)

Vyr. s. S. Miknaitis įteikia Tėvynės sūnaus žymenį R. Belzinskui ir A. Nagevičiui.
V. Bacevičiaus nuotr.

Jaunos skautės akademikės gavusios spalvas: V. Gaižutytė, E. Janavičiūtė ir D. Gaižutytė.
V. Bacevičiaus nuotr.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

MIRĖ JONAS ADOMONIS

Jonas Adomonis Sr., mirė š. m. rugsėjo 26 d. sulaukęs 91 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 27 metus. Liko nuliūdime žmona Veronika, sūnus Jonas, duktė Saverina su šeima.

Kūnas bus pašarvotas spalio 1 d. Doane, Beal'ames koplyčioje, Bostone. Laidotuvės įvyks spalio 2 d., 10 val.

• Dirvos novelės konkurso juri komisija, sudaryta Floridoje iš rašytojų pirm. Viliaus Bražėno, narių dr. Henriko Lukaševičiaus ir Leono Virbicko baigia skaičiuoti konkursui atsiųstas noveles ir tikisi apie spalio pabaigą paskelbti sprendimą.

Dirvos 1976 m. novelės konkursui buvo gauta 11 novelių:

Vieniša Smilga — Ateina nauja diena; Molio Motie-

jus — Nusidėjėlio išpažintis sapno vaizdais; Strazdas — Vaivaris; Brolis — Teismas birželyje; Šermukšnis — Žalmargė grįžta; Palmė — Palankės burtininkas; Protėvis — Bitninkai; Bijūnas — Grįžimas; Epušė — Gegutė; Adomas Adomaitis — Adomo žaizda ir Prūsų kovotojas — Dvidešimtojo amžiaus smūgis.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba praeita penktadienį, rugsėjo 24 d. posėdžiavo pirm. E. Čekienės nuamuoje. Buvo tartasi artėjančio seimo ir knygos "Tautinės minties keliu" reikalais.

• A. A. Stasiui Lukoševičiui mirus, vietoj gėlių ant jo karsto, Genovaitė ir Henrikas Bitėnai, gyv. Elizabete, N. J., atsiuntė Dirvai paremti auką 15 dol. Ačiū.

• A. A. Petrui Mikoliūnui mirus, vietoj gėlių ant jo kapo, Vera Griška iš Great Neck, N. Y., atsiuntė 20 dol. auką Dirvai paremti.

Nuoširdžiai dėkojame už auką.

ST. LOUIS

RUDENS BALIUS

Spalio 23 d. 7 v. v. ALT S-gos E. St. Louis skyrius ruošia tradicinį rudens vakarą Fisher restorane, Vestta kambary, Bellville, Ill.

Programą atliks dainininkas Gintaras Aukštuolis iš Hot Springs, Ark. Pianinu akompanuos E. Motiejaitytė.

Po programos vakarienė ir šokiai. Maloniai kviečiami visi apylinkės lietuviai ir jų svečiai.

NEW YORK

• Lietuviai Pranciškonai spalio 10 d., sekmadienį, Kultūros židinio patalpose ruošia 750 metų šv. Pranciškaus mirties sukaktuvių minėjimą. Minėjimas prasidės 12:30 val. koncelebruotomis mišiomis, kurių pagrindinis celebrantas ir pamokslininkas bus vysk. V. Brizgys. Mišių metu giedos vyrų choras "Perkūnas". Po pamaldų užkandžiai.

Akademija su religiniu koncertu, paskaita ir literatūrine dalimi, prasidės 2:30 val. Minėjimą atidarys vienuolyno viršininkas tėv. Paulius Baltakis, maldą sukalbės prel. Jonas Balkūnas, šv. Pranciškaus sukurtą "Saulės giesmę" perskaitys aktorius Juozas Bulevečius, religinių giesmių koncerto programą atliks muziko Algirdo Kačanausko progai suorganizuotas vyrų choras, paskaitą "Šv. Pranciškus ir Lietuva" skaitys Simas Sužiedėlis, progai pritaikintą savo kūrybą skaitys poetas Leonardas Andriekus, užbaigimo žodį pasakys pranciškonų provinciolas tėv. Jurgis Gailiūšis.

• Prof. Virginija Krivytė, dėstanti ispanų kalbą Monroe Community College, Rochester, pataria studentams, norintiems susipažinti su Ispanija ir išmokyti ispanų kalbos, pasinaudoti vieno semestro programa Madride. Šioje programoje gali dalyvauti studentai iš JAV ir Kanados. Užtenka vieno semestro pradinės ispanų kalbos kurso žinojimo. Programa prasidės sausio 7 d. ir tęsis iki gegužės 15 d. Prašymus paduoti iki spalio 25 d. Kas norėtų daugiau informacijų tesikreipia į: Prof. Virginiją Krivį, Program Director Semester in Madrid, Monroe Communi-

ty College, 1000 E. Henrietta Rd., Rochester, N. Y. 14623.

• LFB Los Angeles sambūrio naująją valdybą sudaro: pirm. A. Raulinaitis, R. Bureikienė, dr. Z. Brinkis, Ed. Arbas ir J. Kojelis. Sambūrio 1976-77 veiklos plane pramatyta: gruodžio 4 — literatūros vakaras, šv. Kazimiero parapijos salėje, į kuri atvyksta Liet. Rašytojų Draugijos pirm. poetas kun. Leonardas Andriekus, ir 1977 sausio 29-30 — politinių studijų savaitgalis, Los Angeles Hilton viešbutyje ir šv. Kazimiero parapijos salėje.

Tauriam lietuviui

A. A.

JONUI ADOMONIUI

mirus, jo žmoną VERONIKĄ, sūnų JONĄ, dukterį VAVERINĄ KRIŠČIŪNIENĘ su šeima, gimines ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Dr. Halina ir Jurgis
Montvilai

Mielam kolegai

A. A.

DR. ROMUI GINIOČIUI

mirus, žmoną KATRIUTĘ, dukrą GAJĄ su šeima, sūnų ANTANĄ su šeima ir kitas gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Aldona ir Vytautas
Mauručiai

Sibiro tremtinei, pedagogei, rašytojai, "Vergijos kryžkeliuose" ir "Sugrįžimas į gyvenimą" autorei

STEFANIJAI RUKIENEI

ir jos dukrai NIJOLEI, mylimam vyrui ir tėvui KOSTUI RŪKUI mirus, reiškia užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. + A.

Vet. gydytojui ROMUI GINIOČIUI

mirus, jo žmonai KATRIUTEI, dukrai GAJAI ir sūnui ANTANUI su šeimomis, tėveliui bei seserims Lietuvoje ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Vanda ir Vaclovas
Mažeikiai
Valerija ir Mečys
Šimkai

KOSTUI RŪKUI

mirus, jo žmonai STEFANIJAI, Sibiro tremtinei, knygų "Vergijos kryžkelėse" ir "Sugrįžimas į gyvenimą" autorei, ir jos šeimai giliai užuojautą reiškia

ALT S-gos East St. Louis
Skyrius

A. A.

VILIJAI ČEPAITEI-REAGAN

pačiam jaunystės brandume negrįžtamai iškeliavus amžinybėn, jos vyrą CHARLES, sūnų JOHN, tėvus LIDIJĄ ir VYYTAUTĄ ČE-PUS, brolių GINTARĄ su šeima bei kitus gimines nuoširdžiausiai užjaučiame ir drauge liūdime

Valė ir Kazys Barmai
Elmira Blynienė
Elena Gimbutienė
Dalia ir Mintautas Sodeikai

Los Angeles, Calif.